

Universitas anmelder
VALGOMATER

Anmeldelser s. 23

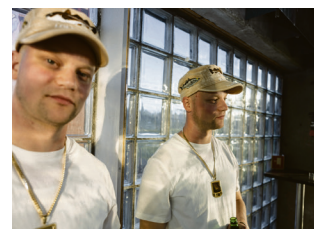

**HVORFOR ER STUDENTER
VENSTREVRIDDE?**

– Unge mangler
dannelse og erfaring

Nyhet s. 10 - 11

**King Skurk
One om:**
▪ Politikk
▪ Aurora
▪ Curren\$y

Kultur s. 18 - 19

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 17, årgang 75

www.universitas.no

torsdag 2. september 2021

VALG 2021

PARTIENES KLIMALØSNINGER

Klima s. 14 - 17

STØRE SVARER: ER STUDENTER VANLIGE FOLK?

Nyhet s. 12 - 13

STEMME MED HODET ELLER MED HJERTET?

Nyhet s. 6 - 7

SÅ MYE BRUKER PARTIENE PÅ STUDENTREKLAME

Nyhet s. 8

UIO-STUDENT (20) KAN BLI HISTORIENS YNGSTE PÅ STORTINGET

Nyhet s. 9

MENINGER

Redaktør: Endre Ugelstad Aas
endreuas@gmail.com 901 95 375

Nyhetsleder: Anna Krokene
annakrokene@gmail.com 410 80 450

Fotosjef: Sindre Deschington

Desksjef: Sofie Martesdatter Granberg

Nettredaktør: Saga Eline Jonsson Hoff

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Din mening teller

Fire av seks nordmenn i alderen 19–24 år var i 2020 registrert som studenter. Samtidig er unge voksne blant dem som bruker stemmeretten i minst grad ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå i 2019. Hva som er årsaken til dette, er ikke lett å si. For det politiske engasjementet blant unge har vokst stødig gjennom det siste tiåret, med terrorangrepet mot Norge 22. juli 2011 som en generasjonsdefinerende hendelse. Skolestreiker for klimaet, bildet av tusenvis av brølende ungdommer utenfor Stortinget: det finnes mange tegn i tiden på at den oppvoksende generasjonen har engasjementet og viljen til å forme sin egen fremtid. Utfordringen er å nå ut til dem, i et språk og uttrykk de unge kan kjenne seg igjen i.

I prinsippet bunner det hele ned til om du har en mening om noe som burde vært annerledes

For den nysgjerrige førstegangsselger vil nok neppe partilederdebattene på tv bidra til mer kunnskap om hvorfor deres stemme betyr noe. Tekniske diskusjoner om CO2-lagring og kvotepliktig sektor, ABE-reformen og selskappskatt: det hjelper ikke å være politisk engasjert når retorikken flyr over hodet på en. Valgkamp er også folkeopplysning. Gjennom sine utsagn, argumenter og analyser bidrar både politikerne og media til å gi velgerne et overblikk over hvilke utfordringer vi som land står overfor akkurat nå. Så er det opp til deg som velger å stemme på det partiet du mener har de beste løsningene for å gjøre noe med disse problemene. Og ikke minst de sakene du opplever som viktigst for akkurat deg.

Politisk kommentator i NRK Lars Nehru Sand svarte nylig overfor kanalens nettside på spørsmålet om hvorfor mange unge vegrer seg for å gå til valgurnene. Ifølge Sand er det et poeng at ordet politikk kan virke avskrekkende på mange, da man ofte ikke føler at man har nok oversikt eller kunnskap om det politiske landskapet. Samtidig kan du nok mer om politikk enn du selv tror. I prinsippet bunner det hele ned til om du har en mening om noe som burde vært annerledes. I lokalmiljøet eller i verden, ved universitetet du går på eller på sykehuset du sist fikk behandling. Men det krever litt av din innsats, for at du skal gjøre et valg du selv føler deg trygg på.

I utgaven av Universitas du nå holder i hånda, har vi forsøkt å rette søkelys rundt noen av sakene vi opplever som viktige for unge velgere i årets stortingsvalg. Så er det opp til politikerne og ekspertene vi har snakket med å overbevise deg om hvilket valg du vil ta. Til syvende og sist er det likevel viktig å huske på at det er din egen mening som teller. Godt valg!

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.	Daglig leder: Jone Trøvåg j.v.trovag@universitas.no	91 57 39 67
	Annonseansvarlig: Geir Dorp geir.dorp@universitas.no	22 85 32 69
	Besøksadresse: Moltke Moes vei 33	
	Post: Boks 89 Blindern, 0314 Oslo	
	Epost: universitas@universitas.no	
	Nettside: www.universitas.no	

Vi skulle aldri hatt et klimavalg

Det føles rart å gå til urnene over en eksistensiell krise.

Kommentar

Aksel Rogstad,
journalist i Universitas

Kort tid før stortingsvalget fikk Oslos gater et noe okkult tilskudd. Forrige uke okkuperte en kostymekledd gjeng trafikkryss med sterke budskap på signalfargede bannere, og inntok Olje- og energidepartementet i klimaets navn. Vanlige valg går for sakte, mener de; det er visst nå kloden brenner. Dessverre er de nok inne på noe.

Man kan si mye om Extinction Rebellion (eller XR, hvis man har dårlig tid). Aktivistene som fra tid til annen tiltrekker seg oppmerksomhet med teatralisk sivil ulydighet, ble av Høyres Stefan Heggelund i fjor høst kalt «bortskjemte pøbler». Peter Frølich fra samme parti gikk forrige uke enda lenger med merkelappen «ytterliggående klimakstremister uten respekt for demokratiet». Unge Høyre-leder Ola Svenneby var i forrige Universitas mer diplomatisk: Han ba dem «få seg en utdanning innenfor klimasaken og melde seg inn i et politisk parti».

Politikerne har nok bare folkestyrets beste i tankene. I XRs radikale manifest står det nemlig at demokratiet

slik vi kjenner det, ikke klarer å ta hånd om klimakrisen. I stedet må det røres i partipolitikken med et såkalt borgerråd. Dessuten snakker bevegelsen om en brutt samfunnspakt og at «enhver prinsippfast og fredelig borger» bør slutte seg til dem. Selv om «fredelig» er et viktig stikkord, lukter det på lang vei av en vilje til å velte om på et system som folk flest tross alt forbinder med et fritt, velstående og demokratisk samfunn.

Men de grønne opprørerne setter fingeren på et viktig problem, som også kommer til syne når klimakrisa trer fram som en av valgets hovedsaker.

Det føles nemlig som at noe skurrer, når velgerne går til urnene som enten «klima-velgere» eller «noe-annet-enn-klima-velgere» – velgere som stemmer for en løsning på en eksistensiell krise, og velgere som ikke gjør det.

Det ser ut til å være et generasjonsskille i vår kriseforståelse i klimasaken. Ifølge en Norstat-undersøkelse for Aftenposten oppgir hele 42 prosent av 18–29-åringene miljø som viktigste sak, mot 26 prosent blant befolkningen totalt. Det samme bildet ble tegnet av en forskertrio fra Handelshøyskolen BI før valget, mens klimabrølet og

de utallige skolestreikene – eller studentene som dropper ut for sitt klimaengasjement – taler for seg.

XRs patos-fylte manifest gir en pekepinn på det vanskelige i dette. Retorikken er full av uttrykk som

Extinction Rebellion

- + Aktivistgruppe etablert i Storbritannia i 2018
- + Bruker sivil ulydighet for å rette oppmerksomhet mot natur- og klimaendringer
- + Beskriver seg selv om et opprør mot politikere som setter folk flests vilje og interesser til side
- + Vil ha et representativt borgerråd til å foreslå tiltak i bekjempelsen av klimaendringene
- + Hadde forrige uke en rekke aksjoner i Oslo i protest mot Norges klimapolitikk

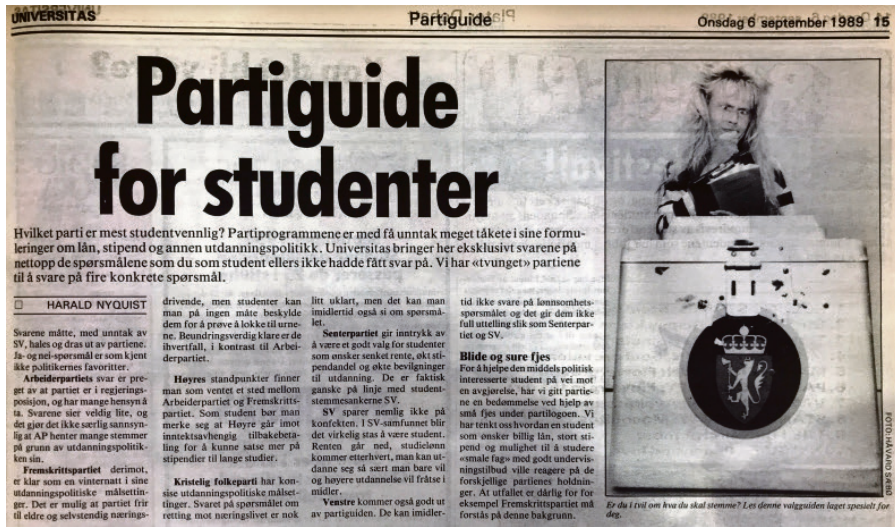
Kilde: Extinction Rebellion og The Guardian

Arkivaren

Studentpartiet Senterpartiet

I valget på tampen av 80-tallet kunne Universitas ta sine lesere gjennom de ulike partienes studentpolitikk. Det var det stort behov for, da partiene stort sett var «meget tåkete i sine formuleringer om stipend og annen utdanningspolitikk». Universitas' journalist har heldigvis «tvunget» svar ut av de hemmelighetsfulle partiene, blant annet på om man bør senke studentlånsrenta på over 11 prosent(!). Studentfavoritten SV får full pott, men det gjør også Senterpartiet. Vedum og co har kanskje ikke satt inn støtet for å appellere til Oslo-studenten i år, men kanskje de har knakenes god studentpolitikk i programmet? Spoiler: Du blir kanskje litt skuffet (se side 4–5 og 24).

Universitas onsdag 6. september 1989

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

«ærefrykt for livet», «evne til rasjonell tenkning», «etisk bevissthet eller moralsk ansvarsfølelse». «Det er ikke bare vår rett, men vår plikt å gjøre opprør», står det videre. En valgsak blant flere blir altså erklært som hevet over anstendig, politisk uenighet og angår i stedet enhver med medmenneskeligheten i behold.

Denne måten å se saken på motiverer trolig påstander om at de ulydige, men fredelige demonstrantene er «ytterliggående klimaekstremister». Men problemet er at de nettopp ikke er særlig ekstremistiske: Når FN-sjefen beskriver rapporten fra sitt klimapanel som «kode rød for menneskeheten», er det vanskelig å gi XR noe annet enn rett i sakens alvor.

Klimakrisen utgjør dermed en politisk skillelinje av et helt

nytt vesen. Der endringer i for eksempel velferdsstaten eller asylopolitikken alltså lar seg reversere fra én valgperiode til en annen, er utgangspunktet i klimaspørsmålet at vi dag for dag nærmer oss et punkt hvor vi enten har lyktes eller mislyktes. Da finnes det ingen spol-tilbake-knapp.

I en sammensatt befolkning vil det alltid være ulike oppfatninger om hva som er viktigst før et valg. Demokratiet lider i utgangspunktet heller ingen skade av det.

Men når saken som best skiller ut en hel aldersgruppe, er av en slik eksistensiell art, blir det annerledes. Den manglende felles kriseforståelsen legger opp til at en generasjon fremmedgjøres som deltagere i demokratiet. Derfor er det ikke

særlig overraskende når halvparten av norske 15–20-åringer er villige til å sette demokratiet til side for politikk de synes er viktig nok, ifølge en undersøkelse fra Civita. Også XRs utspill om svakhetene ved dagens demokrati må forstås i lys av dette.

Om det finnes noen god løsning på problemet, er det antakelig ikke borgerrådet som XR krever. Den kjipe delen av svaret er uansett at politikerne først nå tvinges til å ta ordentlig stilling til et eksistensielt problem som har vært varslet i mange tiår. Årets valg blir kanskje et klimavalg, men systemet var aldri laget for å redde verden når det brenner som verst. Vi skulle aldri hatt et klimavalg.

debatt@universitas.no

Historiske skråblikk av Live «Luskeren» Tronstad

Surf's up

I 2013 kom derimot nykommeren Rødt best ut av Universitas' partiguide. Partileder Bjørnar Moxnes syns det var uhørt at studenter må ty til «couch surfing» for å få tak over hodet, og lovet tusenvis av nye studentboliger. Kjøpt for studenter at de kun fikk ett mandat og null regjeringsmakt, mens partiguidens store taper, Høyre, gikk av med valgseier. Går det ad undas i år også, kan vi kanskje få sove på sofaen til Moxy'n sjøl ;)

Universitas onsdag 4. september 2013

10 | NYHET

Rødt lover mest

Høyre forplikter seg minst overfor landets studenter, mens Rødt har de fagreste løfter. Det viser Universitas' gjennomgang av partienes valgprogram.

Stortingsvalg 2013
Tekst: Eirik Jensen

Rødt vil bygge 5000 studentboliger årlig, utvide studentstøtten til 11 milliarder og blande beløpet til 1,5 ganger grunnbeløpet i lønns-tryggen – slik at utbetalingene i større grad følger lønnsutviklingen. Med slike muligheter programmet løfter går Rødt av med seieren i Universitas' gjennomgang av partienes valgprogram. I boligpolitikkens vinner er en høyere sats på nye boliger enn Rødt har. Rødt har en fem millioner kroner i tillegg til de 11 milliardene som Høyre har. Moxnes syns de reduserer

har fått en bedre politikk enn den forrige borgerlige regjeringen, men er ikke fornøyd med den grunn. – Det er ikke blitt bygget nok

studentboliger. Regjeringen skal sørge for midlene, mens kommunene aktivt skal legge til rette for bygging av studentboliger blant

ansett ved å tilby tømte tilreiseplasser. Når studentene trykkes ut av boligene, får de ikke ta med seg hodet, har regjeringen og Ole

Vi synes det er viktig å satse på kunnskap og studenter. Og da

Øyeblikket

av Sindre Deschington

Lyset i enden av tunnelen: For noen peker det mot lysere tider.

UNIVERSITAS

TIPS OSS:
tips@universitas.no

UTTEGNERE:
Emilie Waldal
Sivert Bjelland Sevatdal
Sofie Martesdatter Granberg

DESKJOURNALIST:
Live Tronstad

KORREKTURSJEF:
Harald Nordbø

Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

NYHET

nyhetsredaktør: **Anna Krokene**
 annakrokene@gmail.com 410 80 450

DETTE ER PARTIENES VIKTIGSTE

Alle stortingspartiene snakker om studentvelferd og høyere utdanning i partiprogrammene sine. Dette er studentsakene de mener er viktigst.

Studentprogram

tekst Sofie Martesdatter Granberg og Roya Shahibzadeh

Årets stortingsvalg blir kalt et klimavalg, men også studentene er en del av alle stortingspartienes programmer. Noen saker går igjen hos mange, som økt studiestøtte og justerte opptakskrav til høyere utdanning. At det er behov for flere studentboliger er alle partiene enige om.

Hvordan det skal gjennomføres, og hvilke saker som står øverst på prioriteringslista er det derimot støtte uenighet om. Universitas har spurt hvert parti hva de mener er viktigst for studentene denne stortingsperioden, og hvordan de vil løse det.

Arbeiderpartiet (Ap)

Torstein Tvedt Solberg, utdanningspolitisk talsperson

– *Hvorfor skal studenter stemme på dere?*

– Studenter bør stemme Ap for et mer rettferdig samfunn, krafttak for mer og bedre gratis utdanning, og en politikk for grønn omstilling for å få utslippene ned og skape nye grønne jobber.

– *Hva er studentenes største utfordring? Hvordan skal dere løse det?*

– Etter et år med pandemi vil jeg si det er den psykiske uhelsen blant studenter. Vi vet at studentene ble hardest rammet av tiltakene under pandemien, og sier nå at de sliter, er ensomme og etterlyser hjelp. Det er først nå

etter pandemien vi vil se konsekvensene og presset på psykiske helse, som vil kreve mye av oss politisk. De unge skal ikke møte lange ventelister og utilgjengelige psykologer og lavterskeltilbud.

– *Hva er deres største hjertesak i studentpolitikken?*

– Jeg tror ambisjonene om 3000 studentboliger i året står øverst på lista. Spesielt i Oslo, men også i flere storbyer gjør boligprisene det vanskelig for mange å studere det de vil, og høye leiepriser begrenser retten til lik utdanning.

– *Hvordan skal dere få det til?*

– Vi skal bygge 3000 nye studentboliger i året. Å få fortgang i studentboligbyggingen vil kreve både bevilgning fra Stortinget og samarbeid med samskipnadene og kommunene.

Høyre (H)

Mathilde Tybring-Gjedde, stortingsrepresentant i utdannings- og forskningskomiteen for Høyre og stortingskandidat for Høyre i Oslo

– *Hvorfor skal studenter stemme på dere?*

– Fordi Høyre satser på studentene og det studentene bryr seg om. Vi skal fortsette å styrke studiestøtten, bygge studentboliger og bedre kvaliteten i utdanningen! Vi skal satse på kollektivtransport i byene, klimatiltak som kutter utslipp og gjøre det lettere for studenter å velge grønt og miljøvennlig.

– *Hva er studentenes største utfordring? Hvordan skal dere løse det?*

– Mange studenter sliter med å finne balansen mellom å jobbe godt med studiet og kanskje ha en deltidsjobb. Da trengs en rekke tiltak. Vi må gjøre helsetjenesten bedre, ha flere sosiale tilbud, og vi må fortsette å styre studentøkonomien. Ikke minst må selve studiet oppleves engasjerende og være relevant.

– *Hva er deres største hjertesak i studentpolitikken?*

– En god utdanning som for-

bereder deg til arbeidslivet. Utdanningene må samarbeide tettere med arbeidslivet, og flere må få tilbud om praksis, og få bedre faglig oppfølging. I tillegg vil vi gjøre det lettere for studenter å reise på utveksling.

– *Hvordan skal dere få det til?*

– Høyre er partiet som setter kunnskap og utdanning først. Det er vinneren i budsjettforhandlingene. Mye av midlene vi har gitt til høyere utdanning prioriteres på tiltak som skal gi bedre kvalitet på tilbudet til studentene.

Sosialistisk Venstreparti (SV)

Andreas Sjalg Unneland, 3. kandidat i Oslo SV

– *Hvorfor skal studenter stemme på dere?*

– Du skal stemme på SV dersom du vil ha en ny regjering som har en ambisiøs politikk for å få ned de økonomiske forskjellene og klimagassutslippene. Vi er et parti som sier tydelig nei til mer olje og ja til grønne lønninger. Som har en plan for hvordan vi skal kutte 70% av utslippene innen 2030 og som er. I tillegg skal vi sørge for at alle uavhengig av foreldrenes lommebok skal kunne ta høyere utdanning om de

ønsker det.

– *Hva er studentenes største utfordring? Hvordan skal dere løse det?*

En av tre studenter mener dårlig økonomi påvirker skoleprestasjonene deres, og studentene har så dårlig økonomi at 42 prosent av norske studenter ikke har mulighet til å betale uforutsette utgifter eller regninger på 5000 kroner. SV mener det skal være mulig å studere på heltid, og skal vi få til det, må studiestøtten økes.

– *Hva er deres største hjertesak i studentpolitikken?*

– Vi har større visjoner for studentene enn at de skal studere døgnet rundt og spise knekkebrød i trange leiligheter. Vi skal få boligprisene ned og studiestøtten opp. Dette koster penger, men dette vil vi prioritere. Derfor går vi til valg for å innføre tolv måneders studiefinansiering og øke den til 2G. I tillegg skal vi bygge 6000 studentboliger i året slik at leiekostnadene for studenter går ned.

– *Hvordan skal dere få det til?*

Vi skal omfordele mer. Gjennom å øke formueskatten, innføre skatt på skyhøy arv og øke inntektsskatten for dem som tjener aller mest, har vi råd til økt studiestøtte og en massiv satsing på studentboliger.

Venstre (V)

Pål Grødahl, politisk rådgiver for Stortingets utdannings- og forskningskomite

– *Hvorfor skal studenter stemme på dere?*

– Fordi vi ønsker å innføre det studentene selv ba om i studiestøtte, 1,5G, og 2G til de som får barn i studietiden. Vi vil også åpne for dagpenger under studiet, for studenter som har opparbeidet seg grunnlag for det. I tillegg vil vi fortsette det gode arbeidet som har vært gjort for studentenes fysiske og psykiske helse. Og vi vil bygge flere studentboliger enn det vi allerede har gjort.

– *Hva er studentenes største utfordring? Hvordan skal dere løse det?*

– Vi mener at så mange ikke kan være fulltidsstudenter er den største utfordringen. Mange må jobbe ved siden av for å ha råd til å dekke husleia i de store

studentbyene, og da får man ikke konsentrert seg om studier. Vår økning av studiestøtten og tiltakene for en videre økning i studentboligbyggingen vil kunne rette på dette.

– *Hva er deres største hjertesak i studentpolitikken?*

– Den er at vi kommer opp på 1,5G i studiestøtte, og 2G til studenter med barn. Da kan flere være fulltidsstudenter.

– *Hvordan skal dere få det til?*

– Det får vi til i statsbudsjettet. Vi har vist med elleve måneder studiestøtte, som vi fikk utvidet, at vi fikk regjeringen til å gjøre en investering der. Da får vi det til med dette også.

Rødt (R)

Seher Aydar, 2. kandidat til Stortinget for Rødt Oslo

– *Hvorfor skal studenter stemme på dere?*

– Kapitalismens rovdrift på mennesker, natur og miljø gjør framtiden for dagens studenter mer usikker enn for tidligere generasjoner. Aldri før har vi hatt flere milliardærer og sett flere barn vokse opp i fattige familier. Folk trenger trygghet for framtida si, og da må vi satse på fellesskapsløsninger.

– Vi må stanse oljeleting, kombinert med omstilling til en grønn industri. Rødt mener Norge må bruke statens sterkeste finansielle muskler – noe av oljefondet – for å sikre finansieringen av klimaomstillingen. Et sterkt Rødt vil sikre at det ikke bare blir et regjeringsskifte, men også et politisk retningsskifte som endrer Forskjells-Norge og kutter utslipp.

– *Hva er studentenes største utfordring? Hvordan skal dere løse det?*

– Studenter trenger tid, penger og helse til å leve, ikke bare over-

KTIGSTE STUDENTSAKER

leve. Under pandemien mistet studenter jobben og ble isolerte på hybelen. Regjeringa prioriterte utbyttestøtte for de på toppen. Rødt jobber for økt studiestøtten og redusert låneandel.

– Lavterskeltilbudet for studenter som sliter psykisk må styrkes. Vi trenger gode velferds-tilbud for studenter. Kun da kan alle som vil, uansett bakgrunn og funksjonsnivå, ta høyere utdanning. Rødt arbeider for mer samarbeid, åpenhet og tillit i forskning og høyere utdanning, ikke konkurranse og markeds-løsninger.

– *Hva er deres største hjertesak i studentpolitikken? Hvordan skal dere få det til?*

– Gode og rimelige boliger til alle. Boligprisene gjør at pengene ikke strekker til for studenter. Vi arbeider for at det skal bygges flere studentboliger. I tillegg vil vi ha en ny boligpolitikk. Boligmarkedet er ute av kontroll. De som har foreldre som kan spytte inn penger klarer seg, mens resten blir ofte prisgitt ustabile leieforhold (i dritteligheter) med så høye priser at det blir vanskelig å spare til egenkapital. I dag støvsuger selskaper og eiendomsspekulanter storbyene for leiligheter. Rødt vil etablere en ikke-kommersiell boligsektor, og husleieregulering i de store byene.

Kristelig Folkeparti (Krf)

Hans-Fredrik Grøvan, medlem utdannings- og forskningskomiteen

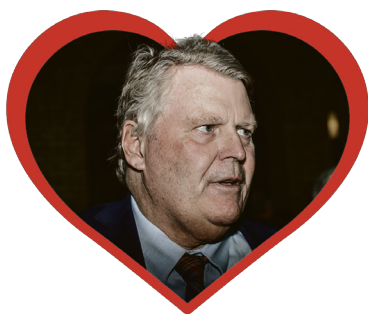
– *Hvorfor skal studenter stemme på dere?*

– Våre universiteter og høyskoler skal forvalte og utvikle ny kunnskap, utfordre konvensjonell tenkning og levere innovative

løsninger på samfunnsutfordringene. Studentene skal utdannes til å møte morgendagens samfunns- og arbeidsliv, og dannes til å kunne bli aktive medborgere med evne til kritisk tenkning, analytiske ferdigheter og etisk refleksjonsevne. Høyere utdanning handler om å danne og utdanne framtidens innbyggere. For å sikre ny bærekraftig utvikling og verdiskaping, vil derfor Krf prioritere investering i kunnskap og forskning.

– *Hva er studentenes største utfordring? Hvordan skal dere løse det?*

– Strengt smitteverntiltak har forverret situasjonen for studentene. I studiebarometeret for 2020 oppgir sju av ti at de har fått et dårligere faglig utbytte av undervisningen etter innføringen av smitteverntiltakene, og omtrent like stor andel synes undervisning på nett har vært mindre motiverende. Utdanningsinstitusjonene må få en kraftig økning i midler til faglig oppfølging av studenter.

– *Hva er deres største hjertesak i studentpolitikken? Hvordan skal dere få det til?*

– Vår største hjertesak i studentpolitikken er studentvelferden. For at retten til utdanning skal være reell, er det viktig med en god studiefinansiering og et godt velferdstilbud til studenter. Alle skal kunne ta høyere utdanning uavhengig av bakgrunn, økonomi og bosted. Studentvelferden skal legges til rette for at studenter kan studere på heltid når de vil i livet. Derfor trenger studentvelferden forutsigbarhet knyttet til viktige tiltak for studentene, slik som studentboliger. Det må bygges flere rimelige studentboliger. Mange studenter

oppgir at de må jobbe ved siden av studiene for å betale høy leiepris i de store boligene. Derfor vil vi videreføre en høy utbyggingstakt for studentboliger. Alle nye studentboliger mener vi skal være «grønne», med et lavest mulig klimaavtrykk og de skal bidra til å gi studentene en større mulighet til å være heltidsstudent.

Miljøpartiet De Grønne (MDG)

Oda Sofie Pettersen, toppkandidat til stortingsvalget for Agder MDG

– *Hva er studentenes største utfordring? Hvordan skal dere løse det?*

– Klimakrisen truer alle som er unge i dag. Den vil tvinge mennesker på flukt, ta liv og gi oss en uforutsigbarhet fremtid. Derfor må vi øke tempoet i norsk klimapolitikk kraftig. Da må vi slutte å lete etter mer olje og satse kraftig på fornybare næringer som vil erstatte jobbene i oljenæringen.

– *Hva er deres største hjertesak i studentpolitikken? Hvordan skal dere få det til?*

– Vi må gjøre det mulig for studenter å være student uten en deltidsjobb. Vi foreslår å øke studiestøtten og bygge flere studentboliger. Vi tror også å bruke mer penger for å sikre studenters psykiske og fysiske helse. Det er spesielt viktig etter koronapandemien.

Senterpartiet (Sp)

Marit Knutsdatter Strand, leder i Senterpartiets Studieforbund

– *Hvorfor skal studenter stemme på dere?*

– Fordi vi har den beste og mest helhetlige politikken for høyere utdanning. Vi vil både sørge for at studentene blir bedre ivarettatt når det gjelder kvalite-

ten i selve utdanningene, sikre en god studentfinansiering og velferdsordninger som gir trygghet i studietida, samt støtte opp under et levende studentmiljø. Jeg vil minne om at i behandlingen av statsbudsjettet for 2021 var Senterpartiet det partiet som foreslo den største satsingen i statsbudsjettet til universiteter og høyskoler. Det gjorde vi for å øke antallet studieplasser, styrke kvalitetsarbeidet og forskningsinnsatsen, samt utjevne forskjellene i sektoren.

– *Hva er studentenes største utfordring? Hvordan skal dere løse det?*

– Studentenes største utfordringer er den sittende regjeringen. Gjennom en rekke usolidariske endringer i studiefinansieringen, har regjeringen de facto gitt med én hånd og tatt mye mer med den andre. Derfor er det viktig med en ny regjering som vil ivareta studentene.

– *Hva er deres største hjertesak i studentpolitikken? Hvordan skal dere få det til?*

– Det viktigste i studentpolitikken er å holde fanen høyt for prinsippet om lik rett til utdanning. For å gi denne målsetningen innhold, er det nødvendig å sikre at alle har en faktisk mulighet til å ta høyere utdanning. Over flere år har vi dessverre sett at gratisprinsippet er utfordret. Derfor vil vi styrke studentenes økonomi slik at flere har råd til å studere uten å ende opp som gjeldsslaver eller tvinges til å nedprioritere studiene for å jobbe. En viktig sak framover vil være å trappe opp studiestøtten og reversere regjeringens usolidariske innstramminger i konverteringsordningen. Studentenes bosituasjon er viktig for trivsel og økonomi.

Vi vil derfor fortsette å opptrapningen av nye studentboliger og oppgradere eldre boligmasse.

Fremskrittspartiet (Frp)

Roy Steffensen, leder av Utdannings- og forskningskomiteen og stortingsrepresentant for Frp

– *Hvorfor skal studenter stemme på dere?*

– Frp vil pålegge samskipnadene å prioritere norske studenter når de bygger studentboliger, vi skal fortsette å øke studiestøtten, og vi vil prioritere studier som gir studentene en god og relevant jobb.

– *Hva er studentenes største utfordring? Hvordan skal dere løse det?*

– Vi tror det er vanskelig for mange studenter å finne riktig studie. Det er utrolig mange valgmuligheter, men her må studie- og yrkesrådgivningen i den videregående skolen bli bedre, og skolene må få et tettere samarbeid med næringslivet, slik at elever og studenter får mer konkret kjennskap til muligheter og arbeidsmarkedets behov.

– *Hva er deres største hjertesak i studentpolitikken? Hvordan skal dere få det til?*

– At norske studenter skal prioriteres, og at finansieringssystemet for høyere utdanning skal ta mer hensyn til hva slags arbeid studentene får når de er ferdig med å studere. Det siste har vi allerede fått flertall for, og jobber med å følge opp. Foreløpig er Frp alene om å mene at norske studenter skal prioriteres når det bygges studentboliger, men vi fortsetter arbeidet for å få til dette også.

Stemme med hodet eller

Rødt, SV og Frp har tatt kampen om stortingsplassene på Facebook. De oppfordrer til å stemme taktisk, mener valgforsker.

Taktikk

tekst Live Tronstad og Alida de Lange
D'Agostino
foto Joachim Kvaleng og Sara Aarøen
Lien

«Andreas Unneland > Jon Helgheim for å si det sånn», skrev Sagen SV på sin Facebook-side før sommeren. «Her står kampen om siste mandat» melder Rødt-leder Bjørnar Moxnes på Facebook, med et bilde av Rødts Seher Aydar og, igjen, Jon Helgheim fra Fremskrittspartiet.

Helgheim bruker Facebook-posten til SV og parerer: «SV har laget en reklame som jeg synes er viktig og fin. Dersom du vil ha en fyr fra SV på Stortinget i stedet for meg, er det bare å sitte i ro, så blir det sånn», skriver han og fortsetter:

«Vil du derimot ha meg på Stortinget, bør du gå å stemme FrP og få gjerne med deg fler.»

Så: Burde vi tenkte på hvilke kandidater vi liker best, hvilke partier som er nære sperregrensa og hvem som mest sannsynlig vil få regjeringsmakt, når vi skal stemme? Skal vi være taktiske eller stemme med hjertet?

Ti prosent stemmer taktisk

Bernt Aardal er professor i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo, og har blant annet forsket på taktisk stemmegivning i norske stortingsvalg. Han sier at å stemme taktisk betyr å stemme på et annet parti enn det du ellers ville stemt på.

– Ti prosent av velgerne i de senere valgene, oppgir at de har stemt taktisk, opplyser Aardal.

Ifølge valgforskeren oppgir enda flere at de har tenkt over taktiske vurderinger, og at det har påvirket stemmegivningen deres – så mange som 20 prosent.

– Det er gjerne lettere for yngre folk fordi de ikke har like sterke bånd til partiene som de eldre har. Samtidig kan det være at du vurderer et større bilde når du er eldre.

Han viser til egne studier i to bøker han har redigert, om henholdsvis stortingsvalget i 2013 og 2017. De viser at flere eldre enn yngre stemmer taktisk. Det mest utslagsgivende for om man stemmer taktisk, er derimot om man synes det er vanskelig å bestemme seg, og

Taktisk stemmegivning

+ Å stemme taktisk betyr å stemme på et annet parti enn det du liker best.

+ Omtrent ti prosent oppgir at de har stemt taktisk i nyere valg. Opp mot 20 prosent oppgir at taktiske vurderinger har påvirket stemmegivningen deres.

+ Grunner til å stemme taktisk kan for eksempel være å få et parti over sperregrensa eller at man ønsker å stemme på et parti som sannsynlig kan få regjeringsmakt.

at man bestemmer seg sent.

Unge er også de som bruker stemmeretten minst, med unntak av velgere over 80 år. Kun 61 prosent av menn mellom 21 og 24 år, stemte ved stortingsvalget i 2017, mot en kvinneandel på 71 prosent, viser tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Valgdeltakelsen i befolkningen generelt var på 78 prosent.

Politikk med en skvett melk

Universitas har tatt Facebookknuffingen mellom politikerne Seher Aydar (Rødt), Andreas Sjalg Unneland (SV) og Jon Helgheim (Frp) til Kaffebrenneriet på Rådhusplassen. Nå er det små marginer som kan bli avgjørende i kampen om de siste Oslo-plassene på Stortinget.

– På en av de siste målingene, hvor jeg var ute og Helgheim var inne, var det snakk om 1000 stemmer. Det har aldri føltes mer riktig å si at hver stemme teller, sier Aydar.

Unneland vil få plass på Stortinget, skal vi tro de siste målingene. Kampen står mellom Aydar og Helgheim – fra hver sin side av den politiske aksen.

At Facebook-postene oppfordrer til taktisk stemmegivning, og skyver fokus vekk fra partienes politikk, er de ikke helt enig i.

– Jeg tenker det handler om politikk. Folk flest skjønner hva slags politikk man får med Jon Helgheim når vi lager bilder med en av oss mot han, og hvilken politikk vi tilbyr. Vi viser at «du kan få denne politikken eller du kan få denne politikken», sier Aydar.

Valgforsker Aardal mener derimot at dette er et praktisk eksempel

Enige om én ting: Seher Aydar (Rødt), Jon Helgheim (Frp) og Andreas Sjalg Unneland (SV) kan ikke alle enes om mye, men at velgere bør stemme på partiet de liker best, er de samstemte om.

på å oppfordre til taktisk stemmegivning.

– Det er jo nettopp en oppfordring til å tenke på å stemme taktisk. Det kan godt være at noen som vanligvis stemmer på andre partier heller tenker at de vil ha den kandidaten ut, og derfor stemmer på partiet som sier de skal sørge for det, sier han.

– Det kan også gi et inntrykk av at taktisk stemmegivning er utbredt, men det er ikke sånn at de fleste går rundt og tenker på å stemme taktisk.

– Stem med hjertet

Samtalen mellom de tre politikerne glir fort over til ideologiske skillelinjer og politiske enkeltsaker, og Universitas' journalist må flere ganger bringe diskusjonen tilbake til taktisk stemmegivning – et av få temaer alle tre kan enes om. De skjønner godt at velgere raskt kan begynne å tenke taktisk.

– Det kan kanskje være litt forvirrende, spesielt når media kjører så hardt på meningsmålingene – det kommer en ny nesten hver dag. Da blir det mye strategi og spill, sier Unneland.

De tre stortingskandidatene er samstemte om hva velgerne bør gjøre.

– Folk bør stemme med hjertet,

for vi skal ha et representativt demokrati. Stortingsvalget må ikke reduseres til en kamp som handler om du liker dette mennesket eller ikke, sier Unneland.

Politikerne utelukker likevel ikke at taktiske vurderinger kan være nyttige, utover hovedregelen.

– Jeg mener at folk som ønsker at det skal være en kraft til venstre for regjeringen som kan holde dem litt i nakken, burde vurdere Rødt, sier Aydar.

– Det blir en stor forskjell om vi får en regjering som lener seg mot sentrum eller en som lener seg mot venstre, og SV kommer til å sitte rundt det forhandlingsbordet. Så ja, du skal stemme på det partiet du er mest enig med, men det er også ganske lurt å stemme SV i dette valget, legger Unneland til.

Vil stille seg i skuddlinjen

Frp-politikeren tror også taktisk stemmegivning kan ha en effekt.

– Jeg mener også at man skal stemme på det partiet man liker best, men det er mange Høyrefolk som kommer bort til meg og sier at de syns det er viktig at jeg skal sitte på Stortinget fortsatt, sier Helgheim.

– Det sitter masse folk på Stortinget som ikke gjør så mye ut av

seg. Hvis man skal sitte på Stortinget, skal man stille seg litt i skuddlinja og ta de tøffe debattene. Jeg mener at jeg kan gjøre en forskjell om vi får et så rødt styre som det ser ut til.

På spørsmål om de noen gang har stemt taktisk selv, svarer de i kor:

– Aldri!

– Nei, aldri.

– Jeg har bare stemt SV.

Kan fungere

Valgforsker Aardal forteller at det er flere grunner til at folk vurderer å stemme taktisk. Å få et parti, som man ønsker i regjering, over sperregrensen, er et eksempel han trekker frem.

Han mener taktisk stemmegivning kan fungere, og viser blant annet til valget i 2013. Data fra valgundersøkelser tyder på at SV kom over sperregrensen ved hjelp av taktiske stemmer – i hovedsak fra Arbeiderpartiet. Også i stortingsvalget i 2017 viser undersøkelsene at flere stemte taktisk.

– I 2017-valget var det spenning knyttet til om Venstre kom over sperregrensen. De lå under på alle meningsmålingene, men kom akkurat på over fire prosent ved valget. Våre data viser at en tredjedel av de som stemte Venstre

hjertet?

i 2017 egentlig stemte Høyre fire år tidligere. Det er en indikasjon på at taktisk stemmegivning var et element.

Valgforskeren legger til at det likevel er en risiko knyttet til å stemme taktisk.

– For at det skal ha noen effekt å stemme taktisk må også noen andre gjøre det. Sjelden er én stemme utslagsgivende, sier han og legger til:

– Den enkelte velger vet ikke hvor mange eller hvem som vil gjøre det samme. Hvis man ikke lykkes med å, for eksempel, få et parti over sperregrensen, får man ikke så stor uttelling for stemmen sin.

Ifølge Aardal er det flere velgere som stemmer blankt. Han mener det er gode grunner til det, til tross for at blanke stemmer ikke får betydning for sammensetningen av Stortinget, blant annet ønsket om å vise sin støtte til de demokratiske prosessene, men samtidig markere at partiene ikke er gode nok.

– Men er det en bra ting å stemme taktisk?

– Noen vil kanskje tenke at det er litt tvilsomt og kritikkverdig at man ikke stemmer på det partiet man mener er best. Det synes jeg blir for snevert.

Aardal mener tvert imot at taktisk stemmegivning kan være positivt.

– Det viser bare at velgerne kan ha to tanker i hodet samtidig. De vil både støtte sitt eget parti, men også den politiske retningen som dette partiet står i.

– Og hva gjør du? Stemmer du taktisk?

– Det får ingen vite, humrer Aardal.

universitas@universitas.no

Ti studenter i farta

Studentstemmer

tekst Alida de Lange D'Agostino
foto Aurora Ytreberg Meløe

Amalie David (20), studerer markedsføring og ledelse på BI

– Hva er den viktigste saken for deg dette valget?

– Vi bør redusere skattene. Trenger ikke betale mer enn det vi gjør nå.

– Tror du det funker å stemme taktisk?

– Nei.

– Stemmer du taktisk?

– Nei. Jeg vil være sikker på at partiet jeg liker best kommer inn på Stortinget.

Moiz Khan (23), studerer økonomi og administrasjon på BI

– Hva er den viktigste saken for deg dette valget?

– Innvandring og integrering. Vi får inn mange nye innbyggere fra andre land, og da er integrering viktig. Mange blir plassert i et miljø der det allerede er mange innvandrere, og det tror jeg gjør integrering vanskeligere.

– Tror du det funker å stemme taktisk?

– Usikker, tror ikke folk flest tenker sånn.

– Stemmer du taktisk?

– Jeg hadde ikke hørt om det før nå, men det høres jo smart ut. Skal undersøke det.

Yad Tarantino (19), studerer bedriftsøkonomi på BI

– Hva er den viktigste saken for deg dette valget?

– Har hørt at noen foreslo at folk fra østkannten av Oslo skal få strengere straff. Det er litt latterlig.

– Tror du det funker å stemme taktisk?

– Kanskje det.

– Stemmer du taktisk?

– Nei, tror ikke det. Jeg stemmer Frp og står ved det.

– Vet du at det var Frp som foreslo strengere straff for de på østkannten?

– Frp gjør mye rart, men det gode de gjør, veier opp for det.

Eliza Tarantino (18), studerer bedriftsøkonomi på BI

– Hva er den viktigste saken for deg dette valget?

– Vi har stor kapasitet til å ta imot flere flyktninger. Så mener jeg at vi som samfunn burde være med og gjøre det bedre

for miljøet. Vi skal ha jorda lenger enn vi har olja.

– Tror du det funker å stemme taktisk?

– Ja, i prinsippet.

– Stemmer du taktisk?

– Nei. Jeg synes man bør stemme på det partiet man er mest enig med.

Ulrikke Skutlemeyer (25), studerer siviløkonom på BI

– Hva er den viktigste saken for deg dette valget?

– To ting:

Klima og

utdanning.

Den nye FN-rapporten viser at det haster å gjøre noe med klimaendringene. Og så er utdanning generelt viktig.

– Tror du det funker å stemme taktisk?

– Ja, men samtidig føler jeg ikke det er bra for demokratiet hvis alle hadde tenkt sånn. Partiene skal jo gjenspeile det folk mener.

– Stemmer du taktisk?

– Jeg vurderer det selv. Er enig med Venstre, men vurderer å stemme MDG, fordi jeg føler man stemmer like mye på en regjering som på et parti. I år tror jeg at jeg vil ha rødgrønn regjering og en sterk klimastemme på Stortinget.

Eila Lindstad (23), studerer kulturledelse på Oslomet

– Hva er den viktigste saken for deg dette valget?

– Det er vanskeligere å komme

seg inn på

boligmarkedet og få fast

arbeid enn før.

Det blir bare vanskeligere og vanskeligere for oss unge å få fiskekvote lik-

som. Ikke at det er min kampsak.

– Tror du det funker å stemme taktisk?

– Forstår at folk gjør det, men usikker på om det fungerer.

– Stemmer du taktisk?

– Nei, fordi jeg har et parti som jeg er ganske enig med og da går jeg for det.

Anette Dørmænen (25), studerer kulturledelse på Oslomet

– Hva er den viktigste saken for deg dette valget?

– Flyktninger og

innvandring.

Hvorfor er det

greit at jeg bor

i Norge og ikke

en fra Syria? Vi

tar inn for få, og

vi må hjelpe flere.

– Tror du det funker å stemme taktisk?

– På en måte ikke, kanskje det er

mange som for eksempel vil stemme

MDG men ikke tør.

– Stemmer du taktisk?

– Nei, jeg skal bare stemme på det

partiet jeg er mest enig i uten noen

andre tanker bak. Det blir skjevt for-

delt og utfallet blir feil hvis man skal

stemme taktisk.

Jens Moen (23), studerer økonomi på Oslomet

– Hva er den viktigste saken for deg dette valget?

– Blir fort klima. Vi må

gå mer over til for-

nybarhet. Det vik-

tigste er likevel at

land som Kina og

India må skjerpe

seg. Vi gjør egentlig

ganske mye i Norge, så

den viktigste jobben er å stemme inn

noen som får de andre, som Kina og

India, til å skjerpe seg.

– Stemmer du taktisk?

– Hvis mange nok gjør det så funge-

rer det nok. Kommer an på hvor mye

det har å si når valget kommer.

– Skal du gjøre det?

– Ja, jeg tror jeg skal stemme taktisk.

Den enkle grunnen er for å styrke

den ene siden av det politiske spek-

teret jeg liker best. Tror det skal gå

fint, men vurderer å stemme på et

parti som trenger hjelp til å komme

over sperregrensen. De trengte mye

hjelp før, men trenger kanskje ikke

like mye hjelp i år.

Lea Girolami (20), studerer journalistikk på Oslomet

– Hva er den viktigste saken for deg dette valget?

– Tannhelsere-

form, innvand-

ring og skat-

tepolitikk. For

at vi skal ha et

godt samfunn,

må vi ha mest mu-

lig sosial likhet. Man

har for eksempel plass til flere inn-

vandrere enn man tar inn. De er en

ressurs i tillegg til at de trenger et sted

å bo – det er win-win. I tillegg kan de

rikeste gi litt mer. Kanskje du må be-

tale for en lege du ikke drar til, men

du får så mye igjen for det.

– Tror du det funker å stemme taktisk?

– Av og til.

– Skal du gjøre det?

– Kanskje. Det blir i så fall for å dra

politikken i en bestemt retning.

Jonas Jøranson (21), studerer journalistikk på Oslomet

– Hva er den viktigste saken for deg dette valget?

– Rusreform og

sosial ulikhet.

Jeg ser mange

rundt meg som

sliter og blir ned-

prioritert av systemet.

Det

er urettferdig. Rike får mye støtte og

muligheter, mens de som sliter får

kutt og blir nedprioritert.

– Tror du det funker å stemme taktisk?

– Ja, jeg tror det. Jeg kan være enig

i mye av det Venstre mener, men en

stemme til dem er en stemme til Frp

også. Er mest enig med Rødt, men

jeg tror det er mer sannsynlig at SV

kommer i regjering. Det er noe å

tenke over.

– Stemmer du taktisk?

– Det jeg har tenkt til å stemme er på

en måte taktisk fra før, så det er ikke

bevisst. Men ja, jeg skal vel det.

universitas@universitas.no

Kun tre partier betaler for studentrettet reklame

Unge stemmer minst, og mange søker til sosiale medier for informasjon. Valgdagen nærmer seg, likevel bruker ikke de største partiene penger på studentrettet annonsering gjennom Instagram og Facebook.

Politisk reklame

tekst Emilie Johnson Godal og Live Tronstad

Partiene kjemper om oppmerksomheten til vanlige og uvanlige folk i perioden fram mot Stortingsvalget. Noen av partiene satser mer på studentenes oppmerksomhet enn andre. Universitas har brukt Facebooks annonsebibliotek til å se gjennom alle annonsene til de ni stortingspartiene på Facebook og Instagram. Gjennomgangen viser at det kun var tre partier som prioriterte å bruke penger på studentrettet reklame fra 1. juli til 1. september.

Universitas' egne kriterier for studentrettet reklame var at annonsen spesifikt handlet om studentpolitiske saker, henvendte seg direkte til studenter eller omhandlet leiemarkedet for unge.

Unge stemmer minst

En forsk rapport fra Medietilsynet viste at unge er den aldersgruppa i

befolkningen som generelt er mest åpne for politisk reklame. Kun tre av ti under 26 år er negative til å motta politisk reklame. Politisk reklame har som formål å påvirke velgernes holdninger og atferd, gjennom for eksempel omdømmebygging, informasjon eller kampanjer.

– De unge oppfatter politisk reklame i sosiale medier som en viktig kilde til informasjon om hva de ulike partiene står for, og ønsker seg flere faktaorienterte reklamer, skrev direktør i Medietilsynet Mari Velsand i en skriftlig uttalelse da rapporten ble offentliggjort.

Valgdeltakelsen hos de under 25 år viser at første- og andregangsvelgere er blant de som benytter stemmeretten i minst grad, viser tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Nesten 40 prosent av 19–24 åringene var i 2020 registrert som studenter.

Likevel var ikke de største partiene blant dem som prioriterte studenter i annonsebudsjetten sine på Facebook og Instagram, viser Universitas sin undersøkelse. Høyre

hadde i perioden 61 annonser og Arbeiderpartiet 92, ingen innenfor Universitas' definisjon av studentrettet.

– Ikke ferdige med valgkampen

Sjef for digitale medier i Høyre Cecilie Victoria Jensen forteller at de prioriterer det organiske innholdet, det vil si innhold som skaper engasjement uten å koste penger. Dette kommer ikke opp i annonsebiblioteket til Facebook.

– Pengebruken er ikke det viktigste, men rekkevidden. Vi vil bare treffe flest mulig folk, sier Jensen på telefon til Universitas.

Hun påpeker også at studenter er opptatt av mer enn studentpolitikk, og at Høyres kommunikasjon derfor i større grad sikter mot unge som målgruppe, ikke studenter spesifikt. I tillegg er det fortsatt to uker igjen til valget.

– Vi er ikke ferdige med valgkampen – det er nå man virkelig setter i gang de store annonsepengene. I hvert fall for vår del.

Arbeiderpartiet peker i stor grad på det samme som Høyre: Studenter skal i hovedsak nås som unge, ikke studenter.

I tillegg nevner begge partier at de bruker andre kanaler, som Snapchat og Youtube.

«Selv om vi er for helt konkrete studentsaker som å øke studiestøtten, bygge flere studentboliger, styrke velferdstilbudet til studentene og sikre opptjening av rettigheter til foreldrepermisjon for studenter, er ikke dette noe vi har annonsert for på Facebook. Dette er saker vi har valgt å fronte på studiestedene, som ungdomsorganisasjonen vår AUF naturlig nok har satt søkelyset på, og som vi har løftet i andre kanaler», skriver kommunikasjonssjef i Arbeiderpartiet Ingrid Langerud i en e-post til Universitas.

– En viktig velgergruppe

Miljøpartiet De Grønne (MDG) var partiet som skilte seg mest ut etter gjennomgangen til Universitas. De hadde fire studentrettede annonser av 136 totalt. Prislappen estimerer annonsebiblioteket er på mellom 36 000 og 43 400 kroner. Det gjør MDG til partiet som i desidert størst grad prioriterte annonsering rettet mot studenter på Facebook og Instagram. Til sammenligning har Venstre, som er nummer to på lista, estimert brukt mellom 12 300 og 14 400 kroner. Sosialistisk venstreparti er det tredje og siste partiet, som har betalt for studentrettet reklame i annonsebiblioteket. Det estimeres at SV har brukt mellom 1500 og 2000

kroner på sin ene annonse om studentboliger. De estimerte prisene gjelder til og med 29. august, og endrer seg hver dag.

Oda Pettersen, toppkandidat for MDG i Agder, sier det er bevisst at partiet retter seg spesifikt mot studenter. Hun er selv student ved Universitas i Oslo.

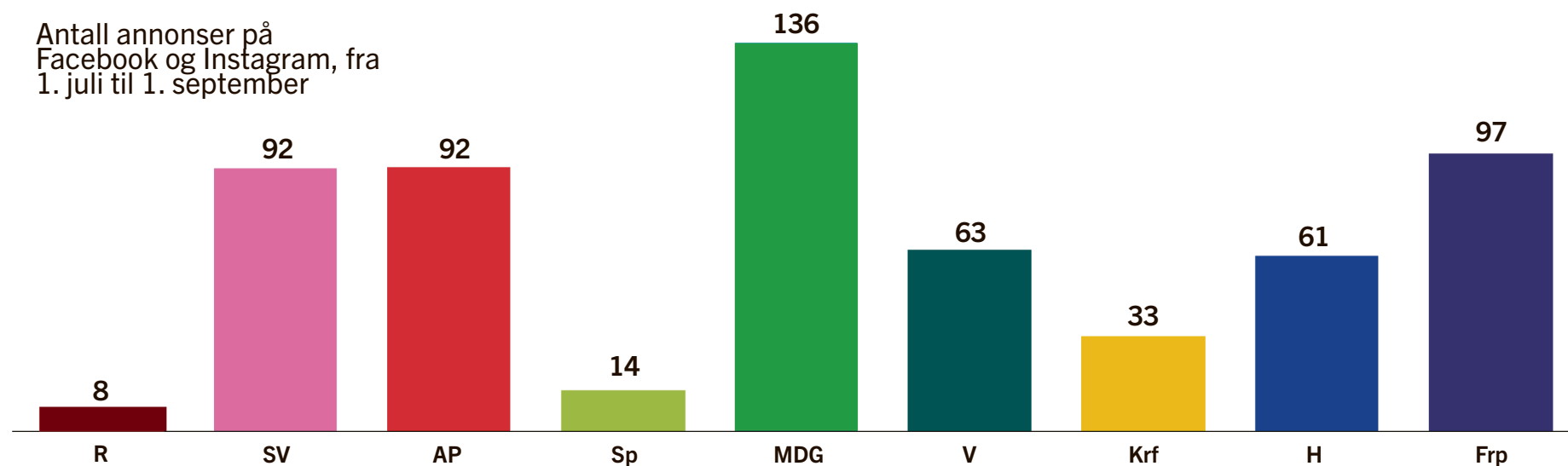
– Det har lenge vært sånn i norsk politikk at partiene tenker at studentene ikke stemmer og derfor ikke ser vitsen i å prioritere dem. Det er veldig dumt for demokratiet, og synd, for mange studenter er egentlig veldig engasjerte og trenger bare et ekstra push for å stemme. Derfor handler mange av våre annonser om det: Husk å bruke stemmeretten din, sier Pettersen på telefon til Universitas.

Hun påpeker også at studentene er en viktig velgergruppe for MDG.

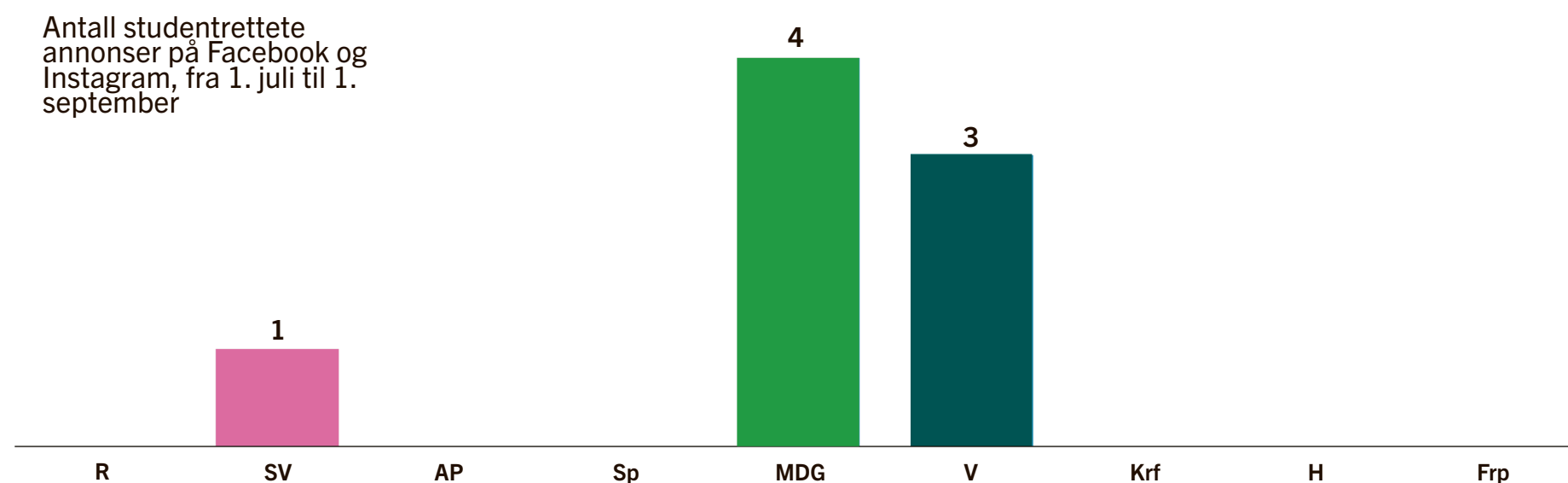
– Det er ikke til å stikke under en stol. Vi er kompromissløse i klimasaken, og det vet vi er en viktig sak for mange studenter. Jeg mener det er et politisk ansvar at budskapet kommer til studentene, generelt i debatten, men også gjennom annonsering.

universitas@universitas.no

Antall annonser på Facebook og Instagram, fra 1. juli til 1. september

Antall studentrettede annonser på Facebook og Instagram, fra 1. juli til 1. september

KAN BLI HISTORIENS YNGSTE PÅ STORTINGET:

— Jeg ønsker å være en stemme for oss unge

Camilla Maria Brekke studerer Øst-Europastudier ved UiO. Nå spås det at tjuetåringen kan bli tidenes yngste stortingsrepresentant.

Politisk engasjement

tekst Kira Katharina Venbakken
foto Tuva Skare

Hverdagen er ekstra hektisk for Camilla Maria Brekke (20) for tiden. Studier og forelesninger kombineres med kommunestyremøter og intervjuer. Hun har nettopp begynt på et årsstudium i Øst-Europastudier ved Universitetet i Oslo (UiO), og ser frem til det kommende året.

– Å studere gir meg mye, og jeg håper at jeg kan få fortsette med det i så stor grad som mulig fremover, sier hun.

Brekke er spent på å begynne på sitt andre studieår i hovedstaden. Utfallet av høstens stortingsvalg vil avgjøre i hvor stor grad hun må sjonglere sin politiske karriere med studier. Hun er tredjekandidat for Arbeiderpartiet (Ap) i Vestfold, og ifølge prognoser fra VG vil Brekke inn ta Stortinget etter valget.

Alder ingen hindring

Brekke er tydelig på at en eventuell stortingsplass fører med seg et stort ansvar. Hun mener at det i de siste åtte årene er blitt ført en politikk der de unge ikke er blitt prioritert i tilstrekkelig grad. Hun sier at det nå er den yngre generasjonen sin tur til å skinne.

– Det kan hende at noen av de eldre som sitter på Stortinget undervurderer meg og min kunnskap, men alderen min behøver ikke nødvendigvis å være en ulempe. Jeg er tett på de unge, både innad i partiet, her på universitetet og utenom. Det er lettere for meg å få tak på hvilke endringer studentene ønsker å se, og nå er det spesielt viktig med nytenkende, tydelige stemmer i politikken, sier Brekke og legger til:

– Jeg ønsker å være en stemme for oss unge.

Sliter på flere områder

Hun er opptatt av at arbeidet med unges psykiske helse må prioriteres i større grad, og ønsker å kjempe for at studenter over hele Norge skal ha så gode helsetilbud som mulig.

Ifølge Studentenes Helse- og trivselsundersøkelse (Shot) i 2021, sliter nesten halvparten av alle studenter i Norge psykisk. De opplever å føle seg mer ensomme enn noensinne tidligere, noe pandemien i stor grad bærer

skylden for.

– Det er trist lesning. Korona har satt et forstørrelsesglass på sosiale forskjeller. Jeg ser for meg tre konkrete fokusområder jeg ønsker å se nærmere på, dersom jeg kommer inn på Stortinget. Psykisk helse er ett av dem. Ventetiden og prisen for å få psykisk helsehjelp må ned. Ap har programfestet at alle oss under 25 år skal få gratis psykolog.

Videre viser hun til at studentenes økonomi må styrkes, og at det må bygges flere studentboliger. Slik kan flere studenter få et trygt sted å bo når de flytter hjemmefra.

Det er lettere for meg å få tak på hvilke endringer studentene ønsker å se

I tillegg presiserer hun hvor viktig det er at unge kommer seg ut i jobb, og at de får seg en utdanning:

– Læreplassgaranti er viktig for meg. Alle skal ha rett til å få fullført utdannelsen sin.

Ifølge Brekke er nøkkelen til et representativt demokrati at vi har representanter på Stortinget fra alle aldre og bakgrunner.

– Spesielt viktig er det å få inn noen som kan relatere til ungdommen, slik at det ikke bare er godt voksne mennesker som sitter og tar avgjørelser over ting som angår vår fremtid.

Kan bli ungdomsboom

Avisa Vårt Land meldte ved begynnelsen av året at det kan bli en ungdomsboom på Stortinget etter årets valg. Et av de unge fjeseene vi kan forvente å se på Stortinget fremover, er altså Brekke.

– Men hva med deg selv, føler du deg voksen?

– Det begrepet betyr noe annet i dag enn det gjorde før. Da besteforeldrene våre vokste opp ble de voksne da de konfirmerte seg. Da hendte det at man flyttet ut og begynte å jobbe i en alder av 15. Nå er det ikke sånn, sier Brekke og legger til:

Travle dager: Når hun ikke er opptatt med valgkamp, bruker Camilla Maria Brekke dagene på å studere ved Universitetet i Oslo.

– Jeg vet ikke om det finnes noe skille mellom ung og voksen lenger.

Dagens unge står overfor ulike muligheter og valg. Mange begynner på studier og flytter ut rett etter videregående, noen går ut i arbeidslivet, andre finner kanskje ut halvveis at det var noe annet de ønsket og tar en helomvending.

Brekke sier at alle må finne sin egen vei, og at lærdommen

kommer mens man går. Hun understreker at det å bli voksen er en prosess.

– I dag har vi hele livet på å bli voksne. Jeg tror det er nettopp dét som er så særegent med vår generasjon.

– Blir det pause i studiene dersom du kommer inn?

– I utgangspunktet er det å være stortingsrepresentant en fulltidsjobb, så fokuset mitt vil være å gjøre en best mulig jobb

på Stortinget – og at jeg i stor grad får reist rundt og møtt folk. Jeg må rett og slett se om tiden strekker til. Politikken går først, i denne omgang, men jeg har satt meg et mål om å være student så langt det lar seg gjøre, sier Brekke.

universitas@universitas.no

Emma (20) stemmer

Unge Høyre: UiO-studenten Emma Hylland Mediås (20) er aktiv i Høyres ungdomsparti, Unge Høyre. Universitas møter henne på Nesodden.

mot strømmen

Unge stemmer rødgrønt fordi de er idealistiske og mangler livserfaring, sier lederen av Faks. Valgforsker kaller det for en gammel klisjé.

Politisk ståsted

tekst Alexander Sæthern
foto Mina Ræge

Studenter flest foretrekker de rødgrønne partiene. Det kommer fram i en meningsmåling utført av Sentio for Norsk studentorganisasjon (NSO) i sommer. I meningsmålingen fikk regjeringspartiene Høyre, Venstre og Krf, sammen med støttepartiet Fremskrittspartiet, en oppslutning på bare 35,2 prosent. Til tross for at de rødgrønne har overtaket i studentmassen, ønsket 24 prosent å ha Høyres Erna Solberg som statsminister, mot 23 prosent for Arbeiderpartiets Jonas Gahr Støre.

En mulig forklaring på at norske universiteter og høyskoler har blitt rødgrønne bastioner, er ifølge valgforsker Johannes Bergh ved Institutt for samfunnsforskning at unge er svært opptatte av klima og miljø. Han peker på at det er et tema partiene på venstresiden oppfattes som å ha eierskap til.

– Det er et tydelig mønster at studentene stemmer rødgrønt, som henger sammen med generelle politiske trender. Trenden nå er at unge er ganske radikale. Klima- og miljøsakene er svært viktig for de unge, noe som kommer de rødgrønne partiene til gode, særlig SV, MDG og Rødt, sier Bergh til Universitas på telefon.

Trenden nå er at unge er ganske radikale

Johannes Bergh, valgforsker
Institutt for samfunnsforskning

Mindre valgdeltagelse

Bergh sier også at velgeratferden henger sammen med utdanningsnivå.

– Statistikken viser at de med høyere utdanning er mer tilbøyelige til å stemme på rødgrønne partier og partiet Venstre på høyresiden.

– Hva kan de borgerlige partiene gjøre for å tiltrekke seg flere studenter?

– Vi ser at utdanningspolitikk

er saker som Høyre og Venstre vinner på, hvor de kan appellere til unge velgere. En troverdig klima- og miljøpolitikk kan også appellere til de unge.

Bergh viser også til at valgdeltakelsen blant unge gjennomgående er mindre enn i andre grupper.

– Unge velgere er ikke alltid så tilbøyelige til å stemme. Studenter befinner seg i en overgangsfase i livet der politikk kanskje er mindre viktig. Man er mer frakoblet mange saker enn man blir når man stifter familie, kommer i jobb og begynner å betale skatt. Bare å drive valgkamp rettet mot studenter kan mobilisere flere, og ikke alle studenter tilhører venstresiden.

– Høyre er mer realistiske

Emma Hylland Mediås (20) studerer internasjonale studier ved UiO, og er valgkampmedarbeider for Unge Høyre. Universitas møter henne på Nesodden videregående skole, der hun arrangerer stand for ungdomspartiet.

Mediås har selv følelsen av å være i mindretall.

– Jeg har absolutt inntrykk av at det er et flertall som stemmer rødgrønt. Det ser man også i valget til Studentparlamentet, der venstresiden lister stort sett er vinnerne.

Ved valget til Studentparlamentet ved UiO i 2021 sikret Venstrealliansen, Grønn liste og A-lista, som forbindes med partiene på venstresiden, hele 16 av av 29 mandater.

– Hvorfor stemmer du Høyre?

– Jeg har alltid vært opptatt av miljøsakene. Høyre har en realistisk miljøpolitikk, og ser for eksempel at vi må stenge ned oljenæringen gradvis. Skole har også lenge vært en viktig sak for meg. Elevene vet ofte selv best hva som er best for dem, og skolen kan gjøres mer engasjerende for hver enkelt elev.

– Hvorfor tror du det er blitt sånn at flere unge stemmer på partier på venstresiden?

– Unge er kanskje litt mer idealister enn de eldre. Venstresiden har fått eierskap til klimasaken spesielt blant unge, men Høyre har etter min mening et mer realistisk syn på saken. Man må ha en gradvis omstilling, og satse nok på fornybar energi før man slutter med olje, selv om jeg skulle ønske man kunne ha sluttet med olje i morgen.

Mediås trekker også frem en ulik tilnærming til debatten om sosiale ulikheter i Norge.

– Kanskje er unge på venstresiden jeg møter mer opptatt av at alle skal ende opp som like, mens jeg er opptatt av at alle skal ha like muligheter.

Studenter er unge, og unge mangler dannelse og erfaring

Haakon Teig, leder i Faks

Venstreorientert gruppepress

Haakon Teig (27) studerer idéhistorie ved Universitetet i Oslo (UiO), og er leder i Foreningen for alle konservative studenter (Faks). Han mener det nærmest er en forventning om at studenter skal være på venstresiden, og at det kan skape et gruppepress.

– Det er en generell oppfatning at studenter er på venstresiden, som kan skape et gruppepress som kan påvirke mange i den retningen. Likevel opplever jeg at det er en toleranse blant de aller fleste for at folk har andre meninger.

– Hva tror du er grunnen til at venstresiden tiltrekker flere studenter?

– Studenter er unge, og unge mangler dannelse og erfaring. De ser ikke sammenhenger og begrensninger i like stor grad som de som har levd noen tiår lenger. Mange faller for mer radikale og enkle ideologiske løsninger.

Teig viser til et sitat fra Winston Churchill, Storbritannias tidligere statsminister.

– Det hevdes at Churchill sa noe som at «hvis du ikke er sosialist når du er ung, så har du ikke noe hjerte, og hvis du ikke er konservativ når du er gammel, så har du ingen hjerne», men man er uansett moralsk ansvarlig for de politiske posisjonene man tar. Å fremme radikal politikk er destruktivt og ondskapsfullt, både på høyre- og venstresiden.

– Noen vil mene at det å se på verden med nye briller kan være positivt, særlig i klimasaken.

– Klimasaken er interessant, for der fremmer mange partier god konservativ politikk. Jeg tar for eksempel stor glede av MDG som sier at man har ansvar for fremtidige generasjoner. Det er helt i tråd med Burkes forståelse av konservatismen. (Edmund Burke, «konservatismens far», var en britisk filosof fra 1700-tallet, journ.anm).

– Det er en del radikale forslag som gir dagens rike store fordeler på bekostning av resten av samfunnet. For eksempel el bil-subsidiering, som fører til at de rike får kjøre i bussfeltet, mens arbeiderklassen ikke får det. Samme med vindmøl-

ler som vandaliserer kulturlandskap og kjører over lokalsamfunn uten å tenke på fremtidige konsekvenser. Det er de med penger som tjener på denne politikken, uten at man tenker på fellesskapet.

– Kunne ikke partiene på venstresiden sagt det samme?

– Den konservative forståelsen av fellesskap er en annen enn venstresidens. Venstresiden mener det er staten som skal stå for fellesskapet, mens vi mener det handler om tillit og solidaritet mellom mennesker, lokalsamfunn og nasjoner.

Tror vinden kan snu

Selv om de rødgrønne partiene er vinnerne hos studentene akkurat nå, er Teig overbevist om at vinden kan komme til å snu. Han tror at venstresiden, om den kommer til makten, vil bruke for mye penger på uansvarlig politikk.

– Det kan fort hende at statsfinansene kolliderer som følge av en radikal grønn politikk, og da kan det komme en konservativ motreaksjon blant de unge som merker konsekvensene.

Teig tror også kulturen ved universitetene kan utløse en motreaksjon.

– Om man går fra ærlig kunnskapssøken til større ideologisk konformitet ved universitetene, kan neste generasjon fort se hvor ødeleggende vår generasjon har vært. Det er helt greit for meg at universitetene er venstre-dominerte, så lenge det er rom for mennesker med andre idéer.

Valgforsker Bergh er ikke nødvendigvis enig i at de borgerlige partienes større oppslutning i de eldre velgergruppene handler om at unge er mer idealistiske, eller at man blir klokere med alderen.

– Det er en gammel klisjé at man er radikal når man er ung, og mer konservativ når man blir eldre. Jeg tenker at ulike generasjoner har ulike interesser og livssituasjoner, slik at jeg vil si det har mer med politikken natur å gjøre at ulike grupper stemmer ulikt og tenker ulikt, enn at man blir klokere med alderen.

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AVIS

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

EVENT

DJ Booking Norge AS
Hasleveien 28A
0571 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

FORENINGER

post@samfunnsokonomene.no
www.samfunnsokonomene.no
tlf: 90 86 75 20

Studerer du samfunnsøkonomi?
Bli medlem av Samfunnsøkonomene – fagforeningen eksklusivt for samfunnsøkonomer.

Vi tilbyr blant annet kræsjkurs, juridisk rådgivning, karriererådgivning samt tilgang til Akademikernes bankavtale med Danske Bank.

Kun 300 kr i året.

MAT

Last ned Kupp-appen i dag.

STATSMINISTERKANDIDAT

Jonas Gahr Støre sier det skal bli lettere å være heltidsstudent hvis Arbeiderpartiet kommer til makta. Hvor mye mer de vil få å rutte med, er han usikker på.

Hva vil Støre gjøre?

TEKST: ELLEN OFTEDAL SCHWENKE
FOTO: AUORA YTREBERG MELØE

– Er studenter vanlige folk?

– Ja. Når vi sier det er vanlige folks tur, er det fordi at vi etter åtte år har erfart at de med mest, har bestemt de store sakene og fordelt de store midlene. De som har fått det trangere økonomisk, skal nå komme først. Det er viktig for dem, det er viktig for å holde ulikheten i Norge nede, og derfor er det også viktig for alle. Mange studenter har erfart tøffe år med koronaen, mistet deltidsjobben sin og hatt problemer med å holde framdriften i studiene. Det er dumt både for dem og samfunnsøkonomisk. Derfor er det særlig viktig å komme studentene i møte de årene som kommer.

– De siste to årene har Arbeiderpartiet vært det mest populære partiet blant studentene. Hvorfor gjør dere det så bra?

– For en partileder er det fristende å svare «fordi vi har best politikk». Men jeg tenker at studenter er opptatt av studentpolitikk som er knyttet til studentboliger, studentøkonomi, tilbud om psykisk helsehjelp og andre aktuelle temaer. Der mener jeg vi har god politikk. Også er studenter åpne for det samfunnet vi lever i. Arbeiderpartiet har gode løsninger for den norske samfunnsmodellen, som jeg tror mange studenter verdsetter.

– I vinter gjennomførte Sentio en undersøkelse på vegne av Norsk studentorganisasjon (NSO) som viser at flest studenter forbinder Høyre med høyere utdanning. Er det en sektor som har vært en

blindsoner for Arbeiderpartiet?

– I et historisk perspektiv har Arbeiderpartiet stemt fram de store utdanningsreformene som gjør universitetene tilgjengelige for ungdom fra alle familier. Vi har vaktet gratisprinsippet som Høyre stadig er borte og pirker i, og tatt initiativer til å bygge Universitetet i Tromsø og det som var Universitetet i Bodø. Det at unge mennesker fra familier med en helt vanlig eller en trang økonomi kan studere, er en del av sosialdemokratiets store bidrag til det norske samfunnet. Fortsatt er det nok slik at unge fra ressurssterke familier har lettere for å starte på universitetene, men vår politikk skal legge til rette for at det er mulig å ta utdanning for alle, uavhengig av familiens lommebok.

– Det er mange politikkområder som er viktige for studenter. Ett av dem er bolig. Like før studiestart i år var det 4487 studenter som sto i kø for studentbolig bare i Oslo. Hvordan vil Ap sikre at studentene har et godt sted å bo?

– Vi har et programfestet mål om 3000 nye studentboliger i året. Det vil monne over tid. Vi vil også bedre studentøkonomien slik at studentene kan finne seg et sted å bo på studiestedet de er.

– Er 3000 boliger i året realistisk å få til?

– Ja, det mener vi er realistisk. Det er jo da på landsbasis, og jeg får ofte spørsmål om det, fordi det å bygge nye boliger i en by som Oslo og for eksempel på Gjøvik, har ulike utfordringer.

Begge steder må det reguleres tomter og det må komme nasjonalt tilskudd. Det er mulig hvis vi er villige til å bruke penger på det og føre en mer aktiv politikk.

– Vil dere konkret sette av penger i statsbudsjettet til det?

– Det har vi gjort i våre alternative budsjetter, faktisk hvert år siden 2013.

– Vi skal over til det studenter må ha for å kunne bo, nemlig penger. For studieåret 2021–2022 er basislånet fra Lånekassen 126 357 kroner. Ifølge SSB har 72 % av alle studenter deltidsjobb i tillegg for å få endene til å møtes. Vil dere øke studiestøtten?

– Studiestøtten må utvikles i tråd med kostnadene i samfunnet og gjøre det mulig for studenter å gjennomføre studiene på normert tid. Det er i utgangspunktet ikke negativt å ha en deltidsjobb. Det som er negativt, er at deltidsjobben for mange ble borte da koronaen kom. Det rammet mange studenters økonomi.

De som har fått det trangere økonomisk, skal nå komme først

mi, og konsekvensen av det kan være at de må bruke lenger tid på studiet. Både for studentene og samfunnsøkonomisk er det dumt. Vi må sørge for en studiefinansiering som gjør det mulig å gjennomføre studiet på normert tid – det må være målet.

– Hvordan vil den studiefinansieringen se ut da?

– Det kan bety at vi må se på hva Lånekassen har av utlån og vektingen

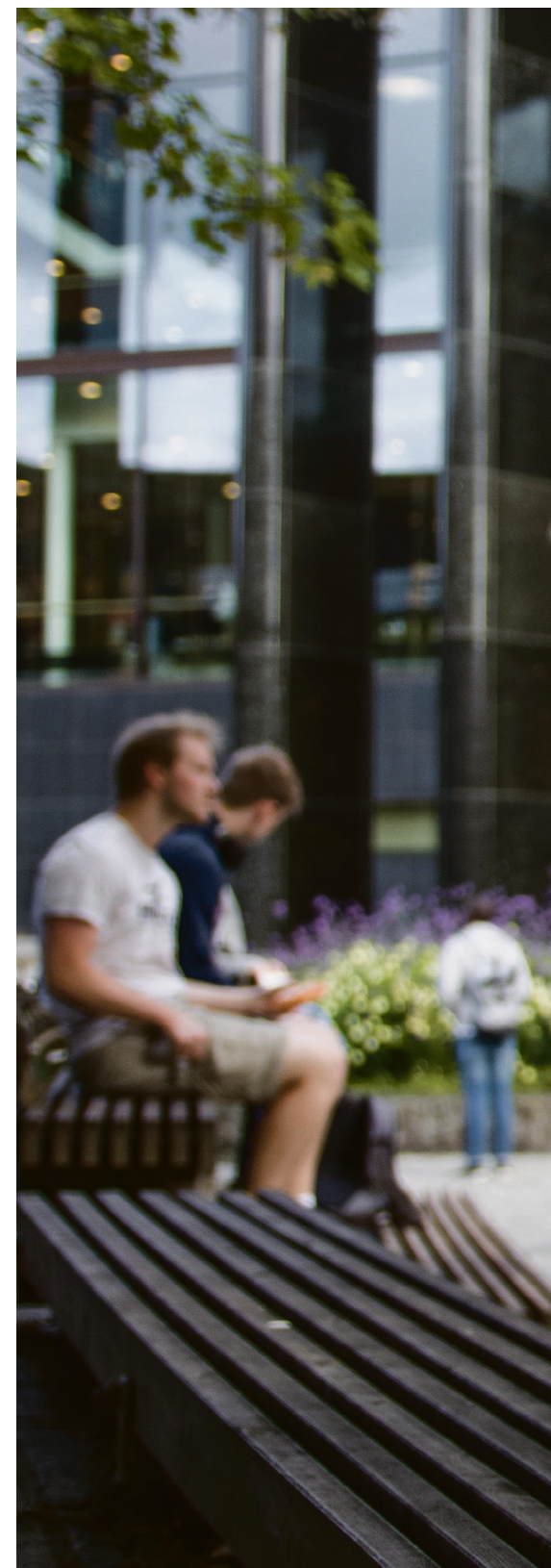
mellom lån og stipend. Da vi hadde vanskelige forhold nå under koronapandemien, var Arbeiderpartiet for å bevilge mer penger til studentene, og vekte det mer mot stipend enn mot lån. Vi var helt mot regjeringens forslag om at studentene bare skulle få mer i lån.

– Norsk Studentorganisasjon, Akademikerne og Studentparlamentet ved UiO ønsker at studiestøtten skal knyttes til grunnbeløpet i folketrygden (G). De mener at den må øke til 1,5G, som er 159 598 kroner. Selv om det er ett høyere beløp enn i dag, er det fortsatt 87 402 kroner under fattigdomsgrensa. Støtter Ap dem i det?

– Det vil jeg sjekke opp for det har ikke vi i programmet vårt rett og slett.

– I partiprogrammet deres står det at dere skal lage en ny modell for studiefinansiering. Hva innebærer det?

– Vi vil øke studiestøtten og legge bedre til rette for heltidsstudenter,

Framtidens kvadratmeter: Hvis Arbeiderpartiet kommer til makta, vil de bygge 3000 nye studentboliger i året på landsbasis. Det mener partileder og statsministerkandidat Jonas Gahr Støre er realistisk.

MUNTLIG EKSAMEN

Hvem: Jonas Gahr Støre

Stilling: Partileder i Arbeiderpartiet

Aktuell med: Med valgdagen 13. september like rundt hjørnet ruller valgkampen innom campus. Jonas Gahr Støre kjemper mot Erna Solberg og Trygve Slagsvold Vedum om å bli Norges nye statsminister.

og gi mulighet for en mer tilpasset finansiering for utdanning på deltid. Derfor vil vi legge frem en ny modell for studiestøtte som bedre ivaretar begge disse hensynene. I dag må studentene for ofte velge full studieprogresjon eller ingenting. Vi vil gi mulighet for utdanning til flere, og da må studiestøtten følge med. Vi vil også gi 12 måneders studiestøtte for studenter med barn under 16 år, men har ikke satt et fremtidig nivå på studiestøtten.

– **Det er ikke så veldig konkret hva den nye modellen innebærer.**

– Ikke like konkret som deg, hehe. Modellen er ikke ferdig laget, det vil vi gjøre sammen med studentene og utdanningsinstitusjonene. Men målet er klart: mer og bedre tilgjengelig utdanning til flere.

– **Så dere vil støtte heltidsstudenten?**

– Ja, men i mitt hode kan heltidsstudenten gjerne være en med deltidsjobb, men hvis det går utover

studiet slik at de ikke får fullført på normert tid, er det et problem. Vi har ikke tatt inn den modellen med grunnbeløpet som du peker på.

– Psykisk helse har vært et spesielt viktig tema gjennom det halvannet året som har gått. Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) fra i år viser at korona har rammet studentene særlig hardt. 47 prosent av studentene hadde det som karakteriseres som høyt nivå av psykiske plager. Hva skal dere gjøre for å bygge opp det psykiske helse tilbudet for studentene?

– Det viktige er at de møter flinke fagfolk tidlig. For mange vil det ikke nødvendigvis handle om en psykisk lidelse, men det kan være stress og andre ting man kan ta tak i. Vi vil fjerne egenandeler for pasienter til og med 25 år for behandling i offentlig psykisk helsevern. I tillegg vil vi øke tilskuddet og sørge for at du får rask psykisk helsehjelp når du trenger det. Vi vil også lage flere lavterskeltilbud i de ulike kommunene.

– **Dette er jo tiltak som først og fremst møter dem som allerede har utviklet noen form for psykiske plager. Hva med forebygging?**

– Det er et stort tema. Forebygging er bedre enn behandling for dem det gjelder, og for samfunnet. Forebygging handler om å lage inkluderende steder å være, ha aktiviteter på universitetet som gjør at folk ikke blir sittende alene på hybler, og gi støtte til samskipnaden. Jeg tror den beste medisinen du kan gi et annet menneske, er et annet menneske. Det vil vi bidra til.

Universitas tok kontakt med de to andre statsministerkandidatene, men de hadde dessverre ikke anledning til å stille til intervju.

Kampen om klimaløsningene

Unge politikere på begge sider av den politiske akse kjemper for å få gjennomslag for klimasaken. Men bare ett parti vil tvinge den nye regjeringen til å slutte med olje.

Klimaavtrykk

tekst Stine Gudmundsen Bergo

Klima har sust fram som en av de viktigste sakene i valget. Hele 42 prosent i aldersgruppen 18–29 sier klima er saken som betyr aller mest for dem i stortingsvalget ifølge en ny spørreundersøkelse fra Norstat.

Universitas har snakket med fire unge

Miljøpartiet De Grønne: –En ekstrem protesthandling for klima

– Vi må slutte å lete etter olje i dag, helst i forgårs, sier Nora Jungeilges Heyerdahl (22), som studerer samfunnsøkonomi og er femtekandidat på stortingslista til Miljøpartiet De Grønne (MDG) i Oslo.

Heyerdahl møter Universitas på vei til et valgkamp-event på Blindern. Hun er utelukkende med i MDG på grunn av partiets klimapolitikk.

– Jeg er med i MDG som en ekstrem protesthandling for klima, sier hun.

– De yngre generasjonene vil ha endring i oljepolitikken

Anders Bjartnes, redaktør i nettavisen Energi og Klima, mener det er et tydelig generasjonsskille når det kommer til klimaengasjement i Norge.

– For eksempel i spørsmålet om det er uansvarlig å fortsette med oljeproduksjon eller uansvarlig å slutte. De yngre generasjonene er mye mer innstilte enn de eldre på å

politikere, fra miljøpartiene Mdg og Venstre, og fra de to største partiene Høyre og Arbeiderpartiet. Alle er overbeviste om at deres parti sitter med det beste alternativet til hvordan vi kan løse klimakrisa. Men svaret de gir, er forskjellig. Aller mest splittende er kanskje spørsmålet om hva som skal skje med den norske olja.

Det er tre uker til valget, og meningsmålingene antyder at MDG kan havne i regjeringsforhandlinger og dermed presse resten av venstresiden til å gå med på å slutte å lete etter olje.

MDG har som eneste parti satt stans i leting etter olje på norsk sokkel som et ultimatum for å bli med i en regjering. Heyerdahl synes dette er det eneste fornuftige.

– Vi kan ikke støtte en regjering som åpner nye oljefelt. Vi får avslørt om de er mer opptatte av å lete etter olje om de ikke samarbeider med oss, sier hun.

gjennomføre endringer i oljepolitikken, sier han.

Generasjonsskillet finnes også internt i partiene, særlig i store partier som Arbeiderpartiet og Høyre, mener Bjartnes.

– Disse to er ganske like når det kommer til klimapolitikk, og generasjonsforskjeller internt er viktigere enn forskjellene mellom partiene som helhet, sier han.

FOTO: AURORA MELJØE

Miljøpartiet de grønne: MDG-politiker Nora Heyerdahl er ikke i tvil om at MDGs regjering-ultimatum om å stanse leting etter norsk olje er riktig. – Jeg tror ikke ultimatumet vårt er så vanskelig for Høyre eller Ap som de sier under valgkampen, sier hun.

**miljøpartiet
de grønne**

Arbeiderpartiet: – Det eneste partiet som kan løse klimakrisen

Agnes Nærland Viljugrein (24) er syvende stortingskandidat for Oslo Arbeiderparti. Gjennom sitt politiske engasjement i landets største parti ønsker hun å få gjennomslag for klimapolitikk.

– Min jobb er å faktisk løse klimakrisen. Derfor jeg stiller til valg, og derfor støtter jeg Ap. Vi har tatt samfunnet gjennom så mange kriser før og kan klare å ta oss gjennom denne også, sier hun og legger til:

– En rettferdig klimapolitikk er vår tids aller viktigste sak.

Statsvitenskapsstudenten mener yngre stemmer internt i partiet har gjort at Ap har tatt et «gigantisk steg» i klimapolitikken.

De stores kompromisser og de spisse små

Bjartnes i Energi og Klima mener at de tradisjonelle styringspartiene i Norge – Ap og Høyre – «i sin natur» er mer avhengige av å skape kompromisser og virke samlende enn de små partiene.

– Det er grunnen til at de ikke vil snakke om «sluttdato» og «full letestopp», sier han.

– Endringen i Aps klimapolitikk kom ikke fordi min generasjon sto og kjeftet på politikkerne. Den kom fordi vi satte oss ned ved forhandlingsbordet og snakket med dem, og de skjønte alvoret og ble med på politikken, sier hun.

– Hva synes du om at Ap vil fortsette med å tildele nye oljelisenser, selv om mange på venstresida tar til orde for å slutte med det?

– Olja kommer til å ta slutt raskere enn vi er forberedt på, men problemet er at Norge er en oljeavhengig økonomi. Og den har blitt skapt over mange tiår. Hopper du av beina på den nå ødelegger vi for det grønne skiftet, fordi de som jobber i petroleums- og leverandørindustrien er de som sitter på løsningene på klimakrisen, sier Viljugrein.

De mindre partiene kan og bør være spisere, synes Bjartnes, og hevder det i klimapolitikken blir tydeligst hos MDG.

– MDG må være kompromissløse, det er den eneste måten å markere forskjell fra de andre miljøpartiene. De setter miljø og klima foran alt uansett, sier han.

FOTO: JOACHIM KVALENG

Arbeiderpartiet: – Jeg tror du trenger et stort parti på venstresida som kan klare den jobben. Som kan klare det samtidig som vi får med oss folk, samtidig som vi skaper arbeidsplasser, samtidig som vi utvikler økonomien.

FOTO: TUVA SKARE

Høyre: Unge Høyre-medlem Jenny Helene Syse velger å være optimistisk over jordas framtid, til tross for klimakrisen. – Jeg har troen på vår generasjon og at vi kan utvikle teknologi som

Høyre: Garanterer internasjonalt samarbeid og teknologioptimisme

Dersom Jenny Helene Syse (20) skulle rangere politiske saker etter hva som er viktigst for henne, havner klima på delt førsteplass med internasjonalt samarbeid. Nettopp derfor er hun med i Høyre.

– Jeg forstår ikke at vi skal klare å løse klimakrisen uten å binde oss til internasjonale avtaler og internasjonale organisasjoner, sier hun.

Syse peker på at Norge kun står for 0,12 prosent av verdens utslipp, mens Kina står for nesten en tredjedel.

– Klimakrisen kjenner ingen landegrenser, sier hun:

– Da er det bedre at Norge produserer verdens reneste olje og gass, enn at land som Saudi Arabia

og Kina produserer skitten fossil energi.

Historiestudenten er enig med Ap-politiker Viljugrein om at oljenæringen har mye nyttig kunnskap som kan brukes i utviklingen av fornybare industrier, men mener også at det i lang tid ennå vil være en etterspørsel etter olje.

Syse studerer historie ved Universitetet i Oslo og ble aktiv i valgkampen til Høyre i 2019. Hun er bekymret for klimakrisen.

– Jeg føler meg noen ganger litt uvel. Det er jo selvfølgelig ikke gøy å tenke på at kloden vi bor på holder på å dø, sier hun, og legger til:

– Men jeg har troen på vår generasjon og at vi kan utvikle teknologi som kan løse problemene. Så jeg velger å være optimistisk.

Venstre: Klimakrisen som en frihetskrise

Flere partier går nå inn for stans i leting etter norsk olje: I tillegg til MDG, har også Rødt, SV og Venstre vedtatt dette i sine partiprogrammer. For Norges eldste parti Venstre er det imidlertid ikke snakk om å stille et ultimatum til en regjeringspartner, slik MDG vil gjøre. Partiet tror de kan få med Høyre på å slutte med oljeleting dersom partiet kommer over sperregrensen – og fortsatt får sitte i regjering om det blir valgseier til borgerlig side.

Venstre, høyre, hva er hva?

Hvordan skal man navigere seg i partienes klimapolitikk? En vesentlig forskjell mellom borgerlige Venstre og venstresidens miljøpartier handler om stat versus marked, og syn på skatter og avgifter i forbindelse med klimapolitikk, mener Anders Bjartnes.

– SV er mer opptatt av fordelingsprinsippet enn Venstre, sier han.

Rødt havner i en kategori for seg selv, mener Bjartnes, da partiet hevder at klimakrisen ikke kan løses innenfor kapitalismen.

– Alle andre forutsetter en løsning innenfor kapitalistiske rammer, sier han.

– Vi vil få gjennomslag i klimapolitikken, og da må man være ved forhandlingsbordet, sier Vilde Marie Ystmark (22) til Universitas.

Jusstudenten ble medlem i Venstre i 2012 fordi partiet kombinerer klimapolitikk og en liberal ideologi.

– Venstre er opptatt av frihet for den enkelte til å leve et godt liv. Det innebærer at vi i dag må jobbe for at også kommende generasjoner kan ha den friheten.

Det samme gjelder tilliten til at teknologi kan bidra med løsninger på klimakrisen.

KrF er opptatt av det moralske ansvaret Norge har for å bidra med løsninger på klimakrisen, mener Bjartnes. Sps klimapolitikk er på sin side knyttet til resten av distriktpolitikken deres. Hva med Fremskrittspartiet? På den ene siden kjemper de mot bensinavgifter og «klimahysteri», drøfter Bjartnes.

Frp har i sitt partiprogram også tatt et tydelig standpunkt om økt produksjon av olje og gass, og ønsker å opprettholde konkurransedyktige rammebetingelser for industrien.

– Men Frp er ikke klimafornektere, understreker Bjartnes.

FOTO: ISABEL SVENDSEN BERGE

Venstre: – Klimakrisen er den absolutt største frihetskampen verden står overfor, mener Venstre-medlem Vilde Marie Ystmark.

KLIMA

PRESSEFOTO: GEIR MOGEN

Oppgitt: NTNU-forsker Espen Moe synes det er frustrerende at klimadebatten under valgkampen handler om oljestopp versus ikke oljestopp. –Det er et kjempestort sidespo, som tar oppmerksomheten bort fra der vi bør ha den, sier han.

Partienes oljepolitikk

Rødts oljepolitikk:

+ Rødt vil ikke gi nye letetilatelser eller åpne nye olje- og gassfelt på norsk sokkel, og vil sikre en planlagt nedtrapping av olje- og gassnæringen. Rødt har programfestet at de vil kutte 60 prosent av norske utslipp innen 2030.

SVs oljepolitikk:

+ SV vil i likhet med Venstre og Rødt at Norge skal stoppe nye lete- og utvinninglisenser for gass og olje på norsk sokkel. SV vil at Norge skal kutte sine utslipp med minst 70 prosent innen 2030.

Arbeiderpartiets oljepolitikk:

+ Ap vil ikke avvikle olje- og gassnæringen, men partileder Jonas Gahr Støre har kommet med gjentatte utspill om at oljealderen er over. Ap vil kutte 55 prosent av norske utslipp innen 2030 og har som mål at Norge skal være karbonnøytralt innen 2050. Partiet vil også flytte iskanten, den nordligste grensen for oljevirkksomhet, litt lenger sør enn den ligger i dag.

Senterpartiets oljepolitikk:

+ Sp vil ha nullutslipp fra alle oljeinstallasjoner på norsk sokkel fra 2040. Partiet går ikke inn for lete-stopp, men vil ikke åpne for olje- og gassvirkksomhet på Møreblokkene, i Lofoten, Vesterålen, eller utenfor Senja – eller i nærheten av iskantsonen i Arktis.

En snever debatt

Olje eller ikke olje, er det spørsmålet? NTNU-forsker er frustrert over at klimadebatten under valgkampen hittil har dreid seg om oljepolitikk.

Universitas ville egentlig høre med energiforsker Espen Moe om det er lurt å slutte med oljeleting eller ikke. Men Moe, som forsker på fornybar energi og energipolitikk ved Norges teknisk-vitenskapelige universitet (NTNU), sukker oppgitt over spørsmålet.

– Det som har vært frustrerende med denne valgkampen, er at klimadebatten blir til et spørsmål om oljestopp versus ikke oljestopp. Det er et kjempestort sidespor som tar oppmerksomheten bort fra der vi bør ha den, sier Moe.

NTNU-forskeren tror klimadebatten det siste året har handlet mest om oljepolitikk fordi det er en debatt

der spørsmålet om naturvern ikke overlapper med spørsmålet om hvor energien i framtiden skal komme fra.

– Det er for eksempel ingen som tør å ta i vindkraft lenger. Særlig gjelder dette kanskje for de selverklærte grønne partiene, som har kjempekonflikter internt mellom naturverntilhengere og tilhengere av fornybar energi, sier Moe.

Han mener slike spørsmål er viktige, men at de har politiske kostnader alle de politiske partiene er redde for.

Klimapolitisk identitet

Sosiologen og statsviteren mener oljedebatten under valgkampen først og fremst har blitt et spørsmål om hvilken klimapolitisk identitet politikere velger.

– Den bidrar til å vise hvem du er. Om du er en av de progressive som skjønner at olje må ut, eller om du er en av dinosaurene som tviholder på det gamle, sier han og legger til:

– Eller, sett fra den andre

siden om du er en av de her naive idealistene som ikke skjønner hvordan samfunnet henger sammen, eller om du er en fornuftig pragmatiker som vet at velferdsstaten er bygget på oljen.

Moe mener alle identitetene bare inneholder «en flik av sannhet».

– Klimapolitikk er i virkeligheten ekstremt mye mer kompleks, sier Moe.

– Kan ikke oljedebatten nå bidra til en holdningsendring i befolkningen, med tanke på oljeindustriens framtid?

– Jo, oljeindustrien er ikke en næring som skal vokse inn i himmelen. Det er viktig at bevisstheten om det finnes blant politikerne og i hele det norske folk, sier han og fortsetter:

– Norge har gått på oljedop ganske lenge.

– Åtte år med Stoltenberg og så åtte år med Solberg har gjort oss mer oljeavhengige. Det er definitivt ugunstig, enten man ser det fra et klimaperspektiv eller i et økonomisk perspektiv.

«Ren» olje

– Hva tenker du om Høyres argument om at Norge har den reneste oljen i verden – er det ikke bra at vi sender den ut på markedet da?

– Det var sant for ti år siden at Norge hadde den reneste oljen i verden, men siden da er det mange som har tatt oss igjen, sier Moe, og viser til en undersøkelse fra Faktisk.no der land i Midtøsten havner foran Norge på «renest olje»-pallen.

Moe påpeker også at minst 90 prosent av utslippene fra olje kommer fra forbruket, ikke produksjon. Dermed har det minimalt å si hvor «ren» Norge gjør produksjonen. Forbrenningen av olje vil uansett legge til et enormt utslipp i det globale klimaregnskapet.

I en e-post til Universitas utdypes Jenny Hele Syse fra Høyre hva hun mener med at Norge produserer verdens reneste olje og gass:

«Jeg mener at den norske oljeindustrien er bedre enn andre land som Saudi-

Arabia og Kina, hvor hele industrien er bygget på menneskerettighetsbrudd,» skriver Syse videre.

«Vi ønsker jo selvfølgelig ikke å styrke en slik industri i land hvor folk blir fengslet og til og med henrettet for hva de tror på, hvilket kjønn de er eller hvem de elsker.»

Når det kommer til politikeres argument om vi skal bruke kompetansen i oljeindustrien til å skape fornybare industrier, mener Moe at de har et poeng.

– Men det vi også ser, er at når oljeindustrien går for fullt, havner alle investeringene der, sier han, og mener dette derfor fjerner investeringer fra fornybare industrier.

universitas@universitas.no

MDGs oljepolitikk:

+ MDG har som eneste parti satt en klar sluttdato for oljevirkosomhet: 2035. Partiet vil redusere utslipp fra norsk territorium med 80 prosent innen 2030, og 95 prosent innen 2035 i forhold til 1990-nivå. Dette vil kreve en gjennomsnittlig utslippsreduksjon på litt over 13 prosent i året. MDG vil ikke gå inn i en regjering som ikke slutter med oljeleting, men har i årets stortingsvalg pekt ut Jonas Gahr Støre (Ap) som foretrukket statsministerkandidat.

Krfs oljepolitikk:

+ Krf vil redusere norske klimautslipp med minst 55 prosent innen 2030, og være karbonnøytralt innen 2050. Partiet er åpne for å forlenge og utvide eksisterende produksjon av olje og gass, men vil ikke lete i nye områder.

Venstres oljepolitikk:

+ Venstre vil slutte å lete etter mer olje og gass og vil ikke tildele nye lisenser på norsk sokkel, og vil spesielt verne områdene i nord. Venstreleder Guri Melby har sagt at hun mener partiet kan få med Høyre på stans i leting etter nye oljeområder. Høyre har svart nei. Venstre ønsker å redusere norske utslipp med 55 prosent innen 2030

Høyres oljepolitikk:

+ Høyre vil at Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050, men vil sikre olje- og gassnæringen stabile og forutsigbare rammevilkår som gir aktivitet i hele landet. Høyre vil ikke stoppe leting etter nye områder for utvinning og vil også konsekvensutrede olje- og gassvirkosomhet i Lofoten, Vesterålen og Senja.

Frps oljepolitikk:

+ Frp vil fortsette å utvikle olje- og gassindustrien i Norge, og vil åpne for virksomhet i flere områder i nord. I likhet med Høyre vil partiet utrede områder i Lofoten, Vesterålen og Senja. Frp ønsker at olje- og gassnæringen skal fortsette å ha rammebetingelser som gjør næringen konkurransedyktig, og legger stor vekt på elektrifisering av sokkelen.

KULTUR

kulturredaktør: **Guro Aasaaren**
guro.aasaaren@gmail.com 466 74 942

MEST MULIG POSITIV ENERGI:

Vil bare være her og nå

Chains: Det skal være ekte greier. Gullsmykket hans har et anheng som forestiller en digital vekt.

Han drømmer om et samarbeid med Aurora, stemmer Rødt og får som regel vilja si. Møt KingSkurkOne.

Rap

tekst Saga Eline Jonsson Hoff
foto Sara Aarøen Lien

– Vil dere ha en øl?

Vi har funnet veien til backstage i studenthuset Chateau Neuf. Adrian Eilertsen, også kjent som KingSkurkOne, har nettopp gjennomført lydsjekken i den gigantiske Storsalen, som snart skal inntas av øltørste studenter, sultne på livemusikk.

Det er en stor sal å fylle, men rapperen fra Nordstrand ser ut til å ta det med ro. Med lave skuldre og en kald en i hånda, slenger han seg ned i en slitt, sort skinnsoufa som det skulle vært hans egen.

Mannen bak «Bængshot», låta som i skrivende stund nesten har

13,5 millioner streams på Spotify, er imidlertid kjent og anerkjent for langt flere utgivelser og verk. Det ble på ingen måte en *One Hit Wonder*.

Han mistet jobben i barnevernet på grunn av låten, og vant hverken sine nominasjoner til Spellemannprisen eller P3 Gull. Likevel har han nådd andre milepæler med singelen om å bli *skækk* på sopp og andre stoffer, som han sier har vokst på ham.

Jeg vil bare være her og nå, mest mulig positiv energi, minst mulig negativ energi

– Det er den eneste hiten i Norge som er veldig kommersiell, som alle har hørt, og som handler om å ruse seg på alt annet enn alkohol, sier Eilertsen.

Og det er han litt stolt av: at hele Norges befolkning kanskje bitte litt underbevisst har tenkt at det er bedre med hasj enn med alkohol.

Drømte om å bli rapper

Han lagde sin første raplåt da han var åtte år gammel, men har for lengst forflyttet seg ut av gutterommet. Fra han ga ut sine første EP-er i 2015 til i dag, har han markert seg i Norges musikalske krier og kroker.

– Den første CD-en jeg fikk var «Hip Hop and RnB» i 1996, mimrer han.

Da var han solgt, og hørte etter hvert ørene varme med bars og beats laget av store artister som Wu Tang Clan og Nas.

– Men jeg hadde aldri trodd at jeg kunne bli rapper. Jeg er en hvit gutt fra Nordstrand, kanskje et av de mest privilegerte områdene. Hvis du bor i Norge har du vunnet jackpotten, og hvis du i tillegg bor på Nordstrand...

Han virker dog ikke til å bære preg av det, der han sitter i en hvit t-skjorte, enkle jeans og sneakers.

Om man ikke ser bort fra gullkjedet med et anheng av en digital vekt.

Han trekker frem rapperne Jesse Jones og Lars Vaular som inspirasjonskildene som fikk han til å innse at han selv kunne produsere og skrive musikk. Jones appellerte tematisk, og Vaular befestet det tekstmessig kompliserte.

– Med Jesse Jones solgte platen som faen, og det var utsolgt da jeg skulle kjøpe CD på Oslo City i 2011. Men jeg tenkte: dette kan jeg gjøre bedre.

Eilertsen tenker seg godt om før han svarer, og inviterer oss med på lange resonnementer før han avrunder med en latter som ljoer i hele rommet. Fra rolig til energisk.

Og fra ukjent til anerkjent. Etter EP-ene fra 2016 var han på manges lepper i bransjen. Publikum likte det, og under konserter stod det, slik han husker det, hundre mennesker utenfor som ikke slapp inn.

Så slapp han hiten «Bængshot». Hiten som både foreldrene og småsøsknene dine hørte, ble litt

vel populær for Eilertsen.

– Låta ble så stor, og jeg tok vekk litt av den edgen jeg hadde. Jeg måtte jobbe veldig hardt for å beholde integriteten etter den.

Du kan ikke alltid bry deg om verdens problemer, og du får ikke gjort en dritt med dem

Weed, Rødt og verdier

Han omtales som en original, og etter årets utgivelse «Rap, tags & traplægs» titulerte Aftenposten ham «Norges beste pusher» som «setter seg godt til rette på tronen» av rapmusikere. Med andre ord – han beholdt integriteten.

Eilertsen tar håndflaten til

brystet og nærmest bøyer hodet når de gode omtalene nevnes. Han legger ikke skjul på at han er heldig.

På skiva inviterer Eilertsen oss inn i pushernes miljø, hasjtørken under pandemien og paranoiaen som ulmer litt for meget. Til tross for at han ikke har et uttalt mål om å hverken belære eller påvirke gjennom musikken, tangerer tematikken politikken.

– Vil du formidle et budskap med musikken din?

– Jeg prøver å snakke til de likesinnede. Mitt perspektiv på verdens problemer er så intrikate og komplekse, at det egner seg veldig dårlig for musikken. Hvis jeg skulle skrive musikk om det, hadde det blitt veldig belærende.

– Jeg prøver å ikke tenke på det, men jeg har problemer med verden, verdenssystemet og korrupsjon og sånt.

– Er det så et hemmelig valg?

– Jeg stemmer Rødt fordi jeg føler det er partiet med de beste verdiene, sier han.

– Du synger mye om ulovlige rusmidler. Vil du en vei med det?

Rapperen sier det er åpenbart at han er for regulering av rusmidler, selv om det ikke ville gjort forskjell på tilgangen i hans tilfelle. Han påpeker at hvem som helst kan skaffe seg dop fra rusavhengige på gata.

– Men folk vil jo ikke det. Man har ikke lyst til å bo der, man har lyst på et hjem og hus, noe å fylle dagene med, annet enn å harve opp noe dop og ta det.

– Jeg ruser meg helt sikkert mer enn den jevne innbygger, men jeg har ikke et rusproblem, sier han.

– Det hørt lite troverdig ut, legger han til og bryter ut i en voldsom latter.

Vil samarbeide med Aurora

For tiden hører han på Curren\$y, som «rapper mest om bilene sine, weedden han røyker, de kriminelle vennene sine og litt om damer.»

Men om Eilertsen får velge seg et samarbeid, står ikke ovennevnte musiker i første rekke.

Selv om Curren\$y er min yndlingsrapper, ville jeg helst lage musikk med Aurora

– Jeg blir nesten flau av å si det, for jeg føler at jeg sikter litt for høyt. Selv om Curren\$y er min yndlingsrapper, ville jeg helst lage musikk med Aurora.

Tematisk er de så langt unna hverandre som underverdenen og oververdenen kommer. Eilertsen tror likevel han kan bevege seg inn Auroras sanger om «det som egentlig betyr noe».

– Men det hadde vært pinlig, for min stemme er faktisk ganske dårlig.

Det forsøker journalisten å betvile.

Jo, han innrømmer at han kan synge, men ikke som Bergensartisten. Ideelt ville han skrevet en låt med henne.

– Moren min vil jo gjerne at jeg skal lage fler sanne «tenker på deg»-sanger, ler han.

Men han tviler på at det kommer til å skje:

– Jeg får alltid vilja mi, men kanskje ikke med akkurat dette.

Mensa, Lofoten og Bjørneboe

Studentavis skal være studentavis, og Eilertsen slipper ikke unna før tekstene hans med diverse stikk til skolen og utdanning blir satt under lupen. Det er tross alt mange av dem.

– Du synger: «Kan dra til Mensa, kan vi se hvem som er smartest her...»

– ... Men jeg gir faen så lenge du veit hvor jævla fakkings gate jeg er», fullfører han.

– Ja, du kan være så smart du bare vil, men er du like glad som meg? Altså, jeg vet da faen jeg, jeg prøver ikke å insinuere noe som helst.

– Du synger også: «Jeg gikk på skolen, men har aldri fakkings lært, boy»....?

– Jeg har jo lært ganske mye, og det er noe oppunder her, sier han og peker på hodet med Lofoten-capsen han kjøpte på Norgesferien i sommer.

Fra spøk til revolver. Han har lært mye av både skolen og livet. En lærepenge har likevel aldri vært et konstruktivt bidrag i Eilertsens liv, som i tidligere intervjuer har uttalt seg om at han ble fulgt av en personlig assistent i skolegården.

– Jeg var på skolen, men hvis noen sier at jeg ikke har lært, da er det noe du gjør feil. For jeg mener at de tingene jeg gjør, ikke er feil.

Etter historiefagene på vide-regående begynte han på lektorutdanningen med historie ved Høgskolen i Vestfold, nå Universitetet i Sørøst-Norge, i Tønsberg. Han følte imidlertid at han ikke passet helt inn med et noe annerledes verdenssyn og et større behov for adrenalin.

Etter hvert tok han fatt på formgivingslærer på Oslomet (da Høgskolen i Oslo og Akershus),

Lofoten: KingSkurkOne har hatt en rolig sommer, og endte den med en tur til Lofoten med familien.

men utdannet seg ikke til lærer.

– Hva tenker du om prestasjonspresset i dag, og har du noen tips til dagens studenter og unge?

– Wow... Hva jeg vil og hva de vil, er kanskje vanskelig å si. Det er helt sykt prestasjonspress i dag, og vi lever i en verden hvor det som verdsettes er penger og sex.

Han stopper opp og setter seg opp i skinnssofaen. Legger det ene

benet over det andre og drar litt på spørsmålet.

At man er bra nok som man er. Det er rådet han gir. Og uansett om man går på skolen: husk at du er ung og har hele livet foran deg.

Men jeg hadde aldri trodd at jeg kunne blitt rapper. Jeg er en hvit gutt fra Nordstrand, kanskje et av de mest privilegerte områdene

– Jeg vil gjerne snakke til dem som har det kjipt, da. De som er fornøyde, har det jo bra uansett. Hvis du har det kjipt: det kommer flere sjanser, ikke gi opp og vær positiv, sier han.

Men han har også en annen beskjed til de unge. Mens han leker seg foran kameraet og tar regi fra fotografen, sier han:

– Se Jens Bjørneboe sitt foredrag om skolen, det ligger i NRK sine arkiver. Det kan du skrive som et tips til studenter, for det han sier om skolen, det mener jeg om skolen.

kultur@universitas.no

I nuet: Jeg vil bare være her og nå, mest mulig positiv energi, minst mulig negativ energi, sier Adrian Eilertsen.

DEBATT

debattredaktør: **Maria Jostad**
jostadmaria@hotmail.com 953 04 998

KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Valgtanker

I en kommentar i Studvest skriver Studvests journalist Liv Mari Lia om «noe jeg har tenkt på en stund». Lia er bekymret for at det kan være vanskelig å være student og ikke stemme rødgrønt. Problematikken er ikke ukjent for dem på Øvre Blindern, og ethvert oppegående menneske vil være enig med henne i at «det kun er et sunnhetstegn at ikke alle mener det samme», og at ingen skal oppleve hets for å stemme på verken venstre- eller høyresiden, men Lia reflekterer lite over hvorfor det kan ha seg slik. Jeg vet ikke

hvor eller hva Lia studerer i Bergen, men jeg regner med at hun ikke går på BI. Hadde hun studert noe annet, på et annet studiested, så ville det kanskje vært overvekt av den andre siden! Men dette er vanskelig for Lia å fatte: «Samtidig klarer jeg ikke å forstå hvor alle velgerne som stemte borgerlig ved forrige stortingsvalg har kommet fra?» Tips: les statistikk! Det er faktisk ikke slik at omgangskretsen din på UiB, eller hvor du nå går, er representativt for hele velgerskaren. Snakk om å være nyansert!

Kakefilosofi

Journalist Ingrid Ekern gir i Under Dusken en lengre analyse av sitt eget forsøk på å lage browniesene fra Alvin Zhous Youtubekanal, som bruker fancy ingredienser og som tar 100 timer å lage. Kaken skal visstnok være veldig god, og den falt i smak hos Ekern også, men teksten hennes er ikke bare en matoppskrift. Ekern filosoferer rundt hvorvidt det er verdt å sette av så mye tid og penger for å lage en god kake: «Dersom tid og penger ikke hadde eksistert, hadde jeg definitivt laget denne kaka

til hver mulige anledning.» Jeg studerer hverken filosofi eller fysikk, men jeg tør likevel påstå at dersom tid ikke eksisterte, så ville heller ikke kakebaking eksistert, så det er jo en artig påstand. Ekern må dessverre innse at hun ikke kan bake denne kaken så ofte som hun vil: «Likevel eksisterer tid og penger i aller høyeste grad for en student, gjerne i den forstand at det er noe man skulle hatt mer av». Jojo, men du tok deg tid til å skrive en lang tekst om å bake en kake, så så lite tid kan du ikke ha!

Ukas tvitringer:

FairAndBalanced @KSteigen

#Stjernekamp: Ikke er det stjerner og ikke er det kamp.

Og Paradise Hotel passer ikke med min definisjon av paradisi.

Tage Birkeland @TageBirkeland

Da er vi på vei til sommerfest hvor alle skal kle seg ut som en elv i Europa. Festen begynte 16, vi er Seine.

Orkla dere ikke å dra tidligere?

Kjersti Bjørkmo @KjerstiBjorkmo

Fikk nettopp rede på at «Deres hus og hoteller brenner»-kortet ikke lenger inngår i Monopol. For en tabbeavgjørelse. Dette kan bare ende med en generasjon optimistiske og forkjælte pyser.

Skrekk og gru. Hvordan skal de lære seg å ta vare på alle hotellene og penthousene sine da? Hva hvis hele Tjuvholmen brenner ned!

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas? Send innlegget ditt på e-post til debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Å prioritere fremtiden betyr å være kompromissløs

Stortingsvalget 2021

Oda Sofie Pettersen (21), toppkandidat for Agder MDG og student ved UiO

Nå haster det å kutte utslipp. Og det finnes bare ett parti som setter det høyere enn noe annet. Derfor bør du stemme på MDG ved valget i år.

Lenge har norske politikere vært redde for oljebatten. Den skaper konflikt, følelser og sinne. Men nå er det ikke lengre ansvarlig å lukke ørene. FN's generalsekretær og alle verdens klimaforskere er tydelige: olja er fortiden – ikke fremtiden. For vi har allerede funnet mer fossil energi enn det vi kan forbruke dersom vi skal nå klimamålene våre i Paris-avtalen.

Det er bakgrunnen for at MDG krever at en ny regjering skal slutte med all oljeleting umiddelbart.

For øvrig er det økonomisk smart politikk. EU, vår viktigste importør av norsk olje og gass, planlegger nå for å slutte å kjøpe den. De har lovet, og setter inn tiltak, for å bli helt fossiluavhengige innen 2050 – med mål om 55% utslippskutt innen 2030. Storbritannia og Danmark satser massivt på havvind. Og Norge er i ferd med å miste fortrinnet vårt. Vi må starte omstillingen nå.

Men det hjelper ikke å tro at vi klarer å omstille oss med en fot i oljenæringa. Forskning viser at havvind og oljeproduksjon representerer 40% overlapp, innenfor areal, kompetanse og kapital. Hvis vi faktisk skal lykkes i havvindnæringen må vi tørre å fase

ut olja. Det er det eneste som vil sikre oss et reelt fortrinn. Og det er det eneste som vil skape flere talls tusen arbeidsplasser og enormt store verdier.

Hva vil MDG da gjøre for studentene, lurer du kanskje på. Heldigvis er vi partiet med flest unge toppkandidater. Det påvirker politikken og prioriteringene også.

Jeg er selv student, og vet godt hvor vanskelig det er å overleve i Oslo på stipend uten tilleggjobb. Det er grunnen til at vi flere ganger har foreslått å øke stipendet til 1,5G i året, bygge 300 flere studentboliger i året for å sikre billige hjem for flere, og sikre at minst 40 prosent av studielånet omgjøres til stipend ved oppnådde studiepoeng. Samtidig har vi foreslått å gi 40 millioner til psykologtjenester for studenter så

flere kan få hjelp til å takle press, ensomhet og andre problemer.

Med mer økonomisk trygghet og bedre psykisk helsehjelp får man mindre press og stress i studietiden. Det gir økt velferd, bedre studieresultater, trygge rammer og bedre psykisk helse. Og det er studentene verd.

I år bør du stemme på MDG fordi det finnes et alternativ. Vi kan ta Norge ut av oljealderen. Vi kan få flytrafikken ned og togtrafikken opp. Vi kan kutte utslippene, og sikre velferden for studentene våre. Men da trenger vi et parti på Stortinget som er kompromissløse. Det lover MDG å være.

debatt@universitas.no

Du kan skape et vendepunkt

Stortingsvalget 2021

Seher Aydar, 2. kandidat for Rødt Oslo

Rødt vil ha et samfunn som fungerer for alle, ikke et samfunn hvor de på toppen får det de peker på, mens vi andre sorteres etter hvor mye vi har på kontoen eller hvor vi kommer fra.

Gang på gang har de andre partiene hatt muligheten til å gjøre noe med økende økonomiske forskjeller. Likevel fortsetter forskjellene å vokse. Makt og rikdom samles på toppen, mens vanlige folks problemer overses. Aldri før har vi hatt flere milliardærer og sett flere barn vokse opp i familier med dårlig råd her til lands. Det er derfor kampen mot Forskjells-Norge er Rødts aller viktigste sak. Rødt jobber for økt skatt for de rikeste, og mer velferd for alle.

Det siste året ble utbyttestefest for noen, mens for andre har det betydd arbeidsledighet og mindre penger å leve for. Det gjelder også studenter som fikk økonomiske problemer på toppen av alt det andre. Studiestøtten er for lav, og boligprisene for høye. Boligmarkedet er helt ute av kontroll. De som har foreldre som kan spytte inn penger klarer seg, mens resten blir ofte prisgitt ustabile leieforhold (i drittleiligheter) med så høye priser at det blir vanskelig å spare til egenkapital. Rødt vil ha en ny boligpolitikk med en ikke-kommersiell

boligsektor, og husleieregulering i de store byene.

Det haster med et vendepunkt i kampen mot Forskjells-Norge, og en rettferdig miljøpolitikk er en viktig del av det vendepunktet. Kapitalismens rovdrift på natur og miljø får alvorlige følger som blir tydeligere for hvert år som går. Etter flere tiår med handlingslammelse haster det mer enn noen gang at vi får ned både utslipp, forurensning og ulikhet. Vi må stanse oljeleting, kombinert med omstilling til en grønn industri. Rødt mener Norge må bruke statens sterkeste finansielle muskler – noe av oljefondet – for å sikre finansiering av klimaomstillingen.

Makt og rikdom samles på toppen, mens vanlige folks problemer overses

For å skape et samfunn som fungerer for alle, må vi møte all rasisme med fellesskap og aktiv motstand. Rasismen ligger også til grunn for umenneskelig behandling av flyktninger. Vi må føre en solidarisk flyktningpolitikk, og en utenrikspolitikk som ikke driver folk på flukt. Rødt er et konsekvent fredsparti. Vi trenger flere politikere på Stortinget som tør å si nei når USA og NATO hisser til krig.

Det er i fellesskap med andre vi mennesker utvikler oss og det er i samarbeid med andre vi kan

skape et bedre samfunn. Vi trenger rekordvalg for Rødt, for å sikre at det ikke bare blir et regjeringsskifte, men også et politisk retningsskifte.

debatt@universitas.no

Venstre vil gi studentene bedre økonomi og mer fleksibilitet

Storingsvalget 2021

Grunde Almeland, Oslo Venstres tredjekandidat til stortingsvalget og jusstudent ved Universitet i Oslo

Ane Breivik, 2. kandidat for Hordaland Venstre og jusstudent på Universitet i Bergen

Folk skal ha frihet til å velge å ta høyere utdanning, uavhengig av bakgrunn og foreldrenes inntekt. Da trenger vi høyere studiestøtte, flere studentboliger og flere veier inn til høyere utdanning.

I Venstre er det én grunnsetning som er like enkel som den er vanskelig: Uansett hva problemet er, så er kunnskap alltid svaret. Da Venstre i sin tid innførte folkeskolen, var målet at alle barn skulle få lære det samme, uansett hvem de var og hvor de kom fra. I dag er også høyere utdanning stadig mer alminneliggjort. Gratisprinsippet, den rause studiestøtteordningen og utbygging av studentboliger er viktige grunner til det.

De siste årene har Venstre vist at vi har gjennomslagskraft når det kommer til studentøkonomi: Vi har prioritert og innført 11 måneders studiestøtte, og sørget for tildelinger til rekordmange studentboliger.

Men fortsatt er det en vei å gå. Studiestøtten er fortsatt for lav. I mange av studentbyene er det altfor vanskelig å finne et rimelig sted å bo. Får du barn som student, blir økonomien fort så trang at studiene må settes på vent.

Derfor må vi heve studiestøtten til minst 160 000 kroner. Ved å knytte den til folketrygdens grunnbeløp kan vi også sørge for at den øker hvert år. For de som får barn bør den økes til to ganger grunnbeløpet. Vi må tildele minst 3000 studentboliger årlig, men samtidig bedre finansieringsordningene slik at alle faktisk bygges.

Kunnskap er noe vi trenger mer av, ikke mindre. Men det kan gjøres på mange måter. Å tenke nytt om utdanning er også et av svarene i ulikhetsdebatten, og en måte å skape flere arbeidsplasser på. Derfor vil Venstre ha flere desentraliserte utdanningstilbud, på alle nivåer.

Fram til nå har oppskriften vært slik: Gå på skolen, ta fagbrev eller få vitnemål, studer noe om du vil, og jobb resten av livet. Det går ikke lenger, i et samfunn hvor teknologien inntar alle bransjer og utvikler seg raskere og raskere. Da trenger vi at flere studenter får relevant arbeidserfaring, også under studietiden. Flere praksisavtaler på universitetene og høyskolene er en løsning, samtidig som det må sikres at det ikke går på bekostning av studieprogresjonen.

Det må også bli lettere å fylle på kompetansen sin, på forskjellig vis. Vi vil endre finansieringssystemet for høyere utdanning, slik at det blir lettere for universitetene og høyskolene å tilby kortere videreutdanningsopplegg.

Vi er overbevist om at mer kunnskap gir en fredeligere verden med mer frihet og flere muligheter for menneskene i den. Men det fordrer at alle har tilgang på det.

debatt@universitas.no

Ukas sitat:

Vi skal i parken og lage gøy rett og slett

Jussfadder ved UiB Henrik Aukland (26) forteller Studvest om store planer for fadderuka

Derfor bør studenter stemme Frp

Storingsvalget 2021

Roy Steffensen, stortingsrepresentant for Frp, leder av Utdannings- og forskningskomiteen

Frp mener kvalitet er viktigere enn kvantitet, og vil ikke gjøre det lettere å bli student ved å opprette stadig flere studieplasser. Tvert imot mener Frp at strengere inntakskrav kan være med på å heve kvaliteten på studiene. Motiverte studenter er en viktig faktor for studie kvalitet, og strengere inntakskrav kan bidra til det. Det er ikke noe mål at flest mulig skal studere.

Skal vi opprettholde og forbedre kvalitet i utdanningene og gode forhold for norske studenter, må vi sikre fortsatt verdiskaping. En svært stor del av norsk verdiskaping kommer fra oljenæringen. Siden produksjonen på norsk sokkel startet tidlig på 70-tallet, har oljesektoren bidratt med rundt 16 000 milliarder til fellesskapet. I 2020 var statens inntekter fra oljesektoren 245 milliarder. Oljen vil være en viktig næring for Norge i mange

tiår fremover og Frp er klare på at norske studenter må ha tilgang til studier kan gi dem jobb i oljesektoren.

Frp mener det er viktig å gi norske studenter, uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn, bedre muligheter til å studere ved de aller beste institusjonene i verden. Lånekassen må tilby høyere toppstipend og lån til de studentene som kvalifiserer til å komme inn på verdens fremste eliteuniversiteter.

Frp vil bedre studentøkonomien. Derfor har vi innført 11 måneders studiestøtte, samtidig som utbetalningene hver måned er blitt høyere. Studentene har tidligere etterlyst ønsket om å låse studiestøtten til 1,5 G. Frp støtter dette kravet.

Som student er man ofte avhengig av en deltidsjobb ved siden av studiene. Frp vil la studentene beholde mer av pengene de har jobbet for, og går inn for å øke frikortsgrensen fra 60 000 kroner til 100 000 kroner.

Frp vil ha flere studentboliger til norske studenter. Vi må regulere for flere tomter til boligbygging, særlig i storbyene. Frp vil også pålegge samskipnadene å prioritere norske studenter når de bygger studentboliger. Vi mener det er urimelig at utenlandske studenter skal få særfordeler fremfor norske studenter.

Flest mulig i jobb etter fullført studie er et viktig mål for å sikre fortsatt velferd og verdiskaping for fremtidige generasjoner. Vi kan ikke utdanne studenter til arbeidsledighet. Vi har fått flertall for å etablere et finansieringssystem som belønner studiestedene for å få studenter ut i relevant arbeid. Universiteter og høyskoler må tydeligere incitamenter for å møte arbeidslivets behov, og spille på lag med arbeidslivet.

debatt@universitas.no

ANMELDELSER

anmelderredaktør: **Ellisiv Sunde Myrva**
anmeldelser@universitas.no 944 73 404

Kommer sofavelgerne endelig ut av Mørchet?

Erlend Mørch gjør politikere til mennesker i sin nye intervjuserie om stortingsvalget. De vil nok ikke gjeste programmet igjen.

Det er valgår igjen, den tiden av året hvor stortingskandidatene jobber ekstra hardt for å menneskeliggjøre seg selv. Ingen vil stemme på en politiker som minner alt for mye om en politiker, og der har riktignok noen en større jobb å gjøre enn andre. Blant dem er Arbeiderpartiets leder, som var første gjest i Erlend Mørch sin nye satireserie «Erlend og stortingsvalget», hvor han «stiller makta til veggs slik at du vet hva du skal stemme».

Rådgiveren som ga Jonas Gahr Støre grønt lys til å delta, må ha grovt undervurdert Mørchs evne til å sette politikere ut av spill. Det er bare å stålsette seg for 24 minutter med politikervitser som ikke slår an, pinlig stillhet, og masse cringe – som når Mørch slår en dårlig vits om at han stemmer mot sine egne interesser, og Støre tar ham i forkjøpet ved å fremføre en godt innøvd forsvarstale om hvorfor han som rik mann er med i Arbeiderpartiet. Gröss.

Senterpartiets Jan Böhler er gjest nummer to, og har nok forlatt både hjerte og hode på Grorud. Programmet ser ut til å falle mellom sprekke for ringreven. Til ideen om å «uthule all grunnen under Oslo for å lage par-

keringsplasser» klarer han ikke å svare mer enn «altså det, jaja, hehe ja». Böhler slipper billig unna de tøffe spørsmålene – mye fordi han ikke skjønner hva som er lek og hva som er stek.

Høyres Tina Bru er gjest i tredje episode, hvor hun blir drillet på spørsmål om olje og Afghanistan. På stående fot må Bru argumentere for hvorvidt det var riktig å sende norske tropper til Afghanistan. «Jenter kunne ikke gå på skolen og ta utdanning», sier Bru, før Mørch griper sjansen og spør om det ikke er nok av land hvor jenter ikke får gå på skole uten at man tyr til krig. Touché. Jeg vet ikke om Brus parti får vind i møllene etter opptreden hennes, men hun skal ha for å være hakket skarpere enn Støre og Böhler.

Skarpest av alle er likevel Mørch, som er langt smartere enn han gir seg ut for å være. En styrke ved serien er at Mørchs eklektiske persona i rollen som programleder gir en uforutsigbarhet, noe som er en glede for både seerne og framstillingen av politikerne. Kontrollen de har over sitt eget ansikt utad, takket være pressekontakter og rådgivere, blir brutt ned.

Erlend og stortingsvalget

Hva: [Serie støttet av Valgdirektoratet](#)Hvor: [På Youtube-kanalen «Erlend og Steinar»](#)Hvem: [Erlend Mørch og Steinar Klouman Hallert](#)

Blir seerne klokere på hvem de skal velge? Vel, jeg tror ingen får spesielt lyst til å stemme på noen av partiene. I Erlend Mørch sine tidligere intervjuer gjennom Natt & Dag, er klein stillhet og gode spørsmål ypperlig balansert. Denne gangen er jeg usikker på om Mørch prøver å få folk til å bry seg om politikk ved å gjøre noe nytt, eller om han bare vil etablere seg selv som Norges nye satirekonge.

Kommentarfeltene viser derimot at folk som ellers ikke har noe særlig til overs for politikk, synes serien er lættis. Politikerne lykkes dessuten med å menneskeliggjøre seg selv, men jeg vedder stemmeretten min på at de heller hadde foretrukket en intervjuer med hallingdialekt og måteholdne spørsmål i beste sendetid. Ett poeng til Mørch som tilsynelatende prøver å aktivisere sofavelgerne. Null poeng til rådgiverne som trodde det var en god idé å sende sjefene sine rett til slakt.

Anmeldelsen er basert på de tre første episodene av serien.

Alida De Lange D'Agostino
anmeldelser@universitas.no

Politisk
tonedøvt

Knut Arild Hareide sa en gang at NRK P3 har valgt en tydelig provoserende verdiprofil, og ønsket seg mer lovsang på radioen. Alt i verden handler om politikk, utenom politikk. Det handler som regel om å dumme seg ut mest mulig i retrospekt. Her er noen låter og øyeblikk vi aldri bør la forvitte i nettets mørke hjørner.

Christian Ingebrigtsen – Fremtiden i dag

Jeg tror vi med trygghet kan fastslå at Christian Ingebrigtsen er best når han coverer norske hits i britisk innpakning. Da tiden i A1 var et ubestridt høydepunkt, var nok Ingebrigtsens opptreden på landsmøtet til Frp i 2009 heller lite å skrive hjem om. Med mysende øyne og nasale toner framførte han en egenkomponert låt om å være din egen lykkes smed og troen på at «en pluss en i lag, blir mer enn to». A1-baben tar seg nok best ut i en trang skjorte, bredbeint i en ørken, og ikke bak et lite elektrisk piano med Frp-logoen på. Til NRK sa Ingebrigtsen den gang at det var et rent jobboppdrag, og ville ikke si om han selv stemte på partiet. Men hvem vet med den snusleppen.

Ellen Karin Moen – FNB Sang video
RIKTIG

Hvem skulle tro at Creedence Clearwater Revivals «Have You Ever Seen The Rain» skulle få sin renessanse gjennom Folkeaksjonen nei til mer bombenger? Denne karaoke-pregede låten tar opp den såre tematikken om å ikke ha råd til å kjøre inn til Sandnes, på grunn av bombenger. Videoen bedriver en slags Powerpoint-propaganda. Med en kombinasjon av partiets løfter, skjermdumper av nyhetssaker om bombenger og litt bilder av små elver. Det blir en genuin allsang-følelse med denne låten fra 2019. Jeg finner det noe tvilsomt at alle de følgende låtene som blir anbefalt av Youtube er greenscreen-lovsang fra Thor Wiik, personlig kristen og medlem av Partiet De Kristne.

Universitas vurderer valomatens kvalar:

JA TIL NEI! TJA TIL NJA!!

Valet! Den herlege prosessen kor du som demokratisk borgar gir makt til ein eller annan politiskar i dress som lovar gull og grønne skogar. Men korleis avgjer ein kva for parti ein skal røyste på? Ein valomat kan hjelpe deg.

Dei store (og små) mediehusa i Noreg har laga eigne digitale testar som prøver å måle kor du står politisk. Gjennom å ta stilling til ei rekkje politiske påstandar, rangerer valomaten dei partia du er mest einig med. Universitas' blodtrimma, politiske vaktbikkje har rangert tre av disse fullstendig på gefühlen. Her kjem resultatet!

NRK: din nøkterne onkel!

Vår kjære riksavis verker som den naturlege staden å starte. I god NRK-stil held rikskanalen seg for god til å inkludere emojiar i svaralternativa. I staden blir ein møtt med nøkterne spørsmål med tilsvarende nøkterne svar. Alternativa spenner seg frå «heilt ueinig» til «heilt einig».

Fråveret av emoji er kanskje ein barriere for generasjon Z si politiske oppvakning, men det gjer det enklare for våre mindre digitale besteforeldre. NRK oppfyller dimed samfunnsansvaret sitt i beste ånd: sakleg, grundig og littegrann døll folkeopplysing. Rikskanalen har i tillegg ein solid artikkel som forklarar på detaljnivå korleis algoritmane fungerer, og ei historisk innføring i dei seks politiske skiljelinjene. Rawr!

Dagbladet: rett frå levra!

Kan ein egentleg gjere politikk meir tabloid enn det det allereie er? Sjølv sagt kan Dagbladet det.

Dei har flust av emojiar og unike spennande svaralternativ i sin valomat. På spørsmålet om ein skal ha søndagsopne butikkar kan ein til dømes svare «Ja. Vi er tross alt i 2021». Og om dagens oljepolitikk og klimakamp er forenlege, kan ein svare: «Klimakamp er noe hip-piegreier».

Likevel, ein må gje skryt til Dagbladet for å ha alternativ som speglar kommentarfeltet hos det norske folk. Det er tross alt berre i denne valomaten ein har alternativet «Vi bør skyte MANGE flere ulver».

Telemarksavisa: liten eg?

Den beste valomaten i Universitas' test finner ein ikkje hjå dei store mediehusa. Niks, ein må heller ta turen til Telemark si eldste lokalavis for å finne ut kva ein skal røyste.

Telemarksavisa, eller TA, er dei einaste som faktisk har tatt seg bryet med å kartleggje politikken til alle partia, og ikkje berre storkarane på Stortinget. Lurer du til dømes på kva Piratpartiet meiner om SFO? Eller Demokratene om formueskatt? TA gir deg svaret! Det er verdt å hugse at det ikkje er så mange stortingsperiodar sidan MDG og Rødt berre var mikroparti. Kanskje er det heller ikkje så mange periodar til Krf blir eit mikroparti? Telemarksavisa viser korleis ein klikkfri utopi kan vere. Terningkast sju!

JA er det nye NEI

Som ein bonus har òg Universitas sett på kva for eit parti ein får dersom ein berre svarer det same på alle spørsmåla. Når ein trykker «heilt ueinig» på alle påstandar hjå NRK kjem overraskande nok Arbeidarpartiet på topp. Det same gjeld dersom ein er «litt ueinig» i alt. Da er man faktisk 73% prosent einig med Støre. Det er vanlige folks tur nå, og vanlige folk seier tydeligvis: Nei!

SV er derimot partiet for deg som seier ja! Om ein svarar «heilt einig» på alt, dukkar ein glisande Audun Lysbakken opp på skjermen.

Men kva er partiet for deg utan meiningar? Jo, det er Kristeleg Folkeparti, ifølge VGs valomat. Dersom ein svarer «veit ikkje» på alle påstandar er du 65 prosent einig med Krf Oslo. Å ikkje meine noko for dette valet er kanskje like lurt. Det gjekk jo ikkje alt for bra sist gong Krf meinte noko sterkt.

Jo fleire, desto bedre

Er det problematisk å bruke ein valomat for å avgjere kva ein skal røyste på? Nja, egentleg ikkje. Eg vil anbefale alle å ta fleire valomatar for å danne eit betre bilete, men jamt over gir valomatane deg ein god peikepinn på kor du høyrer heime politisk. Berre om du er sjokkert og ueinig med resultatet bør du kanskje lese meir på politikken til partia. Godt val!

Anders Eidesvik
anmeldelser@universitas.no

Lage Nøst, Ingrid Liland – Hva mener De Grønne om noe annet enn miljø

Denne låten er riktignok fra valgkampen i 2017, så partiprogrammet ser ikke helt likt ut den dag i dag. Det som ennå skinner gjennom er Epic Rap Battles-preget over låten. Positivt med låter (og tilhørende musikkvideoer) som dette, er at det blir så smertefullt tydelig at politikere også er mennesker. Der de står og mimer til låten, litt ute av sync, med sine vrakkende hofter og knyttede, nølende hender. Vil spesielt berømme hun ene som tviholder på mobilen gjennom hele danseinnslaget – det føles autentisk! Jeg kan nok ikke si det bedre enn ene i kommentarfeltet: «Tommel opp, stå på! Men stemmer fremdeles på Liberalistene».

Ellisiv Sunde Myrva
anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler

Ellisiv Sunde Myrva, anmelderredaktør

Kristoffer Eikrem, Yogisoul, Awon – Salute
Hånden rett i pannen og slå foten inn.

Tordivel – Du er fin, men jeg hater at du stemmer Høyre
Det rødeste flagget.

Emile the Duke – Hvitt år
Har en innvending – det frister faen ikke med white russian.

Electric eye – Den atmosfæriske elven
Mmm, lyden av Akerseiva.

Hvitt år

Kulturkalender uke 35 & 36

Tekst på MUNCH, Vol. 1. Uferdig

10/9 - 11/9

Seks uker før åpningen av nye MUNCH byr museet på et mylder av opplevelser i et helt nytt festivalkonsept, nært knyttet til Edvard Munchs kunstnerskap og teksten som kilde til kunstnerisk utfoldelse. Møt blant andre Sumaya Jirde Ali, Felipe «Fela» Orellana, Constance Tenvik, Fredrik Høyer, Okay Kaya, Smerz og Matias Faldbakken til samtaler, konserter og et dypdykk i Edvard Munchs tekster.

Hvor: MUNCH, Edvard Munchs plass 1
Når: 10. – 11. september

TERRITORIO filmdager

7/9 - 8/9

Hva skjer når sårbare og mangfoldige økosystemer blir omgjort til industriplantasjer? Og hvilke konsekvenser får det for urbefolkning og småbønder? Latin-Amerikagruppene Blindern inviterer deg til Territorio filmdager på Vega Scene den 7. og 8. september.

Hvor: Vega Scene
Når: 7. - 8. september

Man on Wire – 35mm

2/9

Man on Wire forteller den ubegripelige historien om franskmannen Philippe Petits drøm om å gå på line mellom tvillingtårnene i New York. Vi følger Petit og hans medhjelpere gjennom det som blir kalt århundrets kunstneriske forbrytelse. Filmen er basert på Petits egen bok om hendelsen, og han har deltatt aktivt i filmproduksjonen.

Hvor: Cinema Neuf, Chateau Neuf
Når: Når: 2. september, kl. 19

Mango IPA Remix lanseringsfest

8/9

I år har nordmenn slukket tørsten og fylt øregangene med samme magi: Mango IPA. Låten som har toppet hitlister har nå fått en oppfølger og nivået jekkes opp enda noen hakk med Mango IPA Remix. Med Jesper Jensen, Pimp Lotion, Bendik og Vidar Villa med på laget, drar Slæm Dønk festen ut i høsten. Hva med en harrytur for å kickstarte halvåret? Og hvis vi er heldige, går trenden ned med skipet.

Hvor: MS Bjørvika – Kulturbåten
Når: 8. september, kl. 18

Live Tronstad, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Det stemmer! Og det gjør du og!

Hvem: ALLE Hva: 5 minutter av din tid Hvorfor: Det Churchill sa

Du har kanskje hørt det hundre ganger allerede, men jeg sier det igjen: Bruk stemmeretten! Du trenger ikke poste et oppstilt bilde med stemmeseddelen halvveis ned i urnen, et påtatt smil og en klein valgfunksjonær i bakgrunnen. Alt du må gjøre er å bruke noen minutter i valglokalene, som du finner over hele byen. Stemmeretten er en grunnstein i demokratiet og ikke-folkevalgte eneste formelle mulighet til å påvirke politikk og

samfunnet direkte. Uten å sette Churchill på noen pidentall, så hadde han et poeng da han sa det vi alle lærte på ungdomsskolen: Demokrati er den verste styringsformen som finnes, bortsett fra alle de andre som er blitt prøvd opp gjennom tidene. Enten du har lest alle partiprogrammene, ikke har så mye peiling, har en hjertesak du brenner for, eller stemmer blankt: Ffs, bare gjør det.

Harald Nordbø, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Ikke stem dumt

Hvem: ALLE Hva: ca 30 minutters grundig tankearbeid Hvorfor: Det Immanuel Kant sa

Bruk stemmeretten, ja. For å ha et levende demokrati er det viktig at vi stemmer. Mm. Fellesskap. Folkestyre. Frie, rettferdige valg! Bra greier. Men ikke stem på hvem som helst. Ikke stem på politikeren du synes er kjekkest fordi han er kjekk (og alle vet du mener Bjørnar Moxnes), ikke stem på politikere som aktivt motarbeider dine egne interesser (kremt kremt, en viss Frp-er fra Drammen), ikke stem på populistar som

blir tatt i å lyve hver gang de åpner munnen (du vet hvem jeg mener). Husk at du har tankerett også, ikke bare stemmerett. Det har noe å si for din hverdag hvem som sitter på Stortinget og hvem som sitter i regjeringskontorene. Sjekk ut hvem som står på listene i din lokale valgkrets. Kanskje det er noen du kjenner? Kanskje det er noen politikere du liker eller misliker? Hvem vet. Godt valg!

Usikker på hva du skal stemme? – Stem på trynet

I semesterets fjerde utgave av Universitas kan du lese om politikerne som desperat kniver om stortingsplassene på vippen, men som innstendig oppfordrer folket til å stemme med hjertet heller enn taktisk.

Tall fra SSB viser at unge som nettopp har flyttet hjemmefra er gruppen med lavest valgdeltakelse. Derfor møtte Ad Notam leder av Sosialistisk Venstreparti Audun Lysbakken utenfor valglokalene på Blindern for å høre hvordan de skal kapre de unges stemmer.

– Spørsmålet om man skal stemme med hjertet eller hodet blir uviktig når valgdeltakelsen er lav, sier Lysbakken som også medgir at all politikk er taktikk.

– Og når én taktikk feiler, må man finne en ny. Derfor lanserer vi i dag kampanjen «Stem på trynet». Det er sant at det er mange store ord og tomme løfter i politikken, og om vi skal mobilisere flere unge, må vi ty til trynefaktoren.

Kampanjen lanseres som en app, hvor du swiper ulike politikere til høyre eller venstre basert på utseende. Man får ikke vite politikernes parti, og fargekoder og valgmerch er no go.

– Du ble kåret til Norges 31. mest sexy mann i 2008?

– Politikk er taktikk!, svarer Lysbakken.

Valgforsker ved UiO Bernt Aardal tror partiet kan treffe godt med deres nye taktikk.

– Det mest utslagsgivende for om man stemmer taktisk, er om man synes det er vanskelig å bestemme seg og at man bestemmer seg sent, sier han.

I kombinasjon med studier og deltidsjobber, tror han de unge får lite tid til å tenke over politikken.

– Lysbakken og Co angriper de unge voksne på sitt svakeste, spiller på sex og krydrer det med litt god gammeldags gruppepsykologi. Jeg kan ikke se annet enn at det skal funke, avslutter Aardal.

Ukas studentvin

GRØNT SKIFTE: Dette er vinen for de som ikke liker hvitvin. Det er kanskje ikke den beste markedsføringen, men er du en ekte grønnskole på hvitvin eller gjorde som meg og helte i deg for mange flasker dårlig Riesling som 16-åring, er dette veien tilbake. Er du fortsatt skeptisk kan du tenke på at dette faktisk er en grønn hvitvin, som er laget på grønne, små druer, som du hovmodig kan påpeke om noen spør. Den er, litt som årets valgkamp, med syrligere smak enn kommentarene til Listhaug i balanse med søte, melne epler som grenser til like kvalme som Ropstads abortpolitikk. Men når vinen er enda billigere enn klokka til Støre, er det ikke mer å forvente. Akkurat som de siste åtte årene er vinen litt skuffende, men ikke traumatiserende. Stem grønt og kom deg over hvitvinskepsisen, livet på den andre siden er langt bedre.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Casal Garcia Vinho Verde

Pris: 99,90 kroner

Land: Portugal

Alkohol: 8,5 prosent

Ingeborg Albert Rikheim, vinanmelder i Universitas

Vi spør

av KongeSaga og Hårballen

Grønn glede

Hverken Senterpartiet eller Høyre sine statsministerkandidater hadde anledning til å stille til intervju i Universitas’ valgspesial. Gita Grønn studerer statsvitenskap på Universitetet i Oslo, og er fast leser av avisa. Hun tok en telefon til kommunikasjonssjefen i Senterpartiets stortingsgruppe for å finne ut av hva slags politikk Senterpartiet har å tilby landets studenter.

[Ring... Ring...]
– Hallo, det er Emilie.
– Hei, dette er student Gita Grønn som ringer, har jeg kommet til Emilie Kirkeby-Garstad?
– Ja, det stemmer.
– Du, jeg lurar fortsatt på hva jeg skal stemme i årets valg. Som de fleste andre studenter er jeg veldig opptatt av miljø og bærekraft, og Senterpartiet har jo grønn som sin farge. Hvorfor det?
– Helt opprinnelig så startet Senterpartiet som Bondepartiet, så jordbruk og landbruk har vært grunnlaget.
– Ok. Men som sagt er jeg jo også student, og jeg er skikkelig opptatt av at studenter har det fint! Hva vil egentlig Senterpartiet gjøre for studentene? Har ikke hørt Vedum si noe om det.

– Vi har en hel del på studentpolitikk. Feks. desentralisert utdanning, så folk skal få gå på høyskole eller universitet der de bor.
– Kult. Vil for eksempel Senterpartiet innføre grøntarealer på toppen av Lucy Smiths hus? Eller eventuelt andre studiesteder?
– Det vil jeg absolutt tro, men jeg vet ikke om vi har noe spesifikt om det i programmet.
– Hva med vindmøller? Hva med f.eks. grønne vindmøller, sånn at de ikke syns så godt i landskapet?
– Vi for hundre prosent veto-rett for kommunene om de ønsker vindmøller. Joda, det er helt sikkert mulig å utforme farge.
– Men du, sånn generelt, jeg ser at dere ikke snakker så mye om klima og miljø som mange av de andre partiene. Hvorfor det egentlig?

Trodde dere var et grønt parti, jeg.
– Vi ønsker ikke en klimapolitikk som øker de sosiale og geografiske forskjellene blant folk. Samtidig skal utslippene skal ned, og vi står på Paris-avtalen.
– Ok, hva med bønne da? Altså, vil Senterpartiet legalisere jazztobakk, altså litt rolig Miles Davis? Det er jo også grønt.
– Når det gjelder rusreformen ønsker vi en reform for tunge rusmisbrukere som skal få helsehjelp, men vi ønsker ikke å avkriminalisere narkotika.
– Den er grei, du! Vil forresten Senterpartiet vurdere sin stilling som Norges minst grønne grønne parti?
– Jeg er ikke helt med på det premisset.
Vi snallast!

KVISS-CORBIN

1. Et nytt kinesisk lovforslag som rammer gamere er nå på trappene. Hva foreslås?
2. Hva heter Asias lengste elv?
3. Østerriker Heinz-Christian Strache ble nylig dømt til betinget fengsel på grunn av korrupsjon. Hvilken stilling er den høyeste han har hatt i Østerrike?
4. Hvilket embete har mest beslutningsmakt i Tyskland – president eller kansler?
5. To far og sønn-par har innehatt presidentembetet i USA. Hva het de to ulike familiene?
6. I hvilken år ga Cat Stevens ut låten «Father and Son»?
7. En annen låt som handler om far og sønn-forholdet er skrevet og fremført av Harry Chapin, men ble også tolket av Ugly Kid Joe i 1993. Hva heter sangen?
8. Hvilken Beatles-sang er i antall minutter den lengste som nådde nummer én i både USA og England?
9. I hvilket land utenom Israel bor det flest jøder?
10. Hvilken karakteristikk er utpreget hos katterasen Singapura?
11. Hvilket land er verdens minste i utstrekning?
12. Johannes er det klart mest brukte pavensnavnet, men hvor mange har brukt det?
13. Pave betydde egentlig far, men fra hvilket språk kommer navnet opprinnelig fra?
14. Hvilken myntenhet, som også var sirkulerte i antikken, brukte de i Hellas før euroen ble innført?
15. Hvilken by ligger lengst vest, den greske hovedstaden Athen eller den kongole-siske hovedstaden Kinshasa?
16. Kongo og Zaire blir uavhengige av Belgia, John F. Kennedy vinner president-

- valget i USA, Fidel Castro nasjonaliserer all kubansk industri, Diego Maradona blir født og forfatter Albert Camus dør. Hvilken år er det snakk om?
17. Hvor mange belgiere av kongolesisk avstammelse spiller i Premier League?
 18. Det siste tiårets to beste spillere har begge vært på flyttefot i sommer. Hvor har Cristiano Ronaldo og Lionel Messi endt opp?
 19. Premier League-målet nummer 30 000 ble scoret i helgen. Hvilken spiss stod for målet?
 20. Hvilken Grand Slam-turnering er Casper Ruud i skrivende stund fortsatt del av?

av Gabriel Corbin-Arntzen, journalist i Universitas

SVAR/DOM

- 0–4. **Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5–9. **AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10–14. **Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15–20. **Honours:** WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Et forbud på mer enn tre timer datet opp i uken. 2. Yangtze/Chang Jiang. 3. Visekansler. 4. Kansler. 5. Adams (John og John Quincy) og Bush (George H.W. og George W.). 6. 1970. 7. Cat's in the Hat. 8. Hey Jude. 9. USA. 10. Den lille størrelsen. 11. Vatikanstaten. 12. 23. 13. Gresk. 14. Drakmer. 15. Kinshasa. 16. 1960. 17. 4 (Christian Kabasele, Romelu Lukaku, Albert Sambo Lokonga og Youri Tielemans). 18. Henholdvis Manchester United og Paris Saint-Germain. 19. Chris Wood. 20. US-Open.

Rebus

av Rebus for tog

HINT: Arendal. Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «OnlyFans» Det klarte Mathias Jensen Svendsen, TG-Gang